

Naročnina mesečno  
25 Din, za inozem-  
stvo 40 Din — ne-  
deljska izdaja ce-  
loletno 96 Din, za  
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v  
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba  
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

# SLOVENEK

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

## Bodočnost našega kmetijstva

Ko je v zadnjih desetletjih preteklega stoletja po vsej Evropi zavladala občutna agrarna kriza, pa tudi v naših krajih, so mnogi naši gospodarji začeli misliti, ali bo bodočnost našega gospodarstva v kmetijstvu ali v drugih panogah. Položaj našega kmetijstva se je od tedaj v mnogočem spremenil in danes stojimo pred popolnoma novimi vprašanji. Vendar je ostalo nerešeno osnovno vprašanje našega gospodarstva, ali je bodočnost v kmetijstvu ali pa v forsiranju drugih panog gospodarstva.

Kakor smo že omenili, so se razmere temeljito spremenile in danes so pogoji, pod katerimi dela naše kmetijstvo, popolnoma drugačni, kakor so bili pred vojno. V Avstriji je imelo naše kmetijstvo velik trg za svoje pridelke na Dunaju in v Trstu. Nadalje je bilo mnogo naših kmetijskih proizvodov tudi v Italijo in deloma v druge dežele ob Sredozemskem morju. Med vojno in po vojni pa smo te trge popolnoma izgubili, ker so med nami in njimi nastale nove carinske meje. Naša zunanja trgovinska politika pa tudi ni štivila oziroma mogla dovolj štivila naše stare trge. Poleg vsega tega smo danes največ omejeni na notranji trg, kjer pa je konkurenca veliko bolj močna, kakor pa je bila včasih. Saj imamo v naši državi velike žitrodne kraje, s katerimi se naša produkcija ne more kosati (kakor tudi v nekaterih drugih panogah ne).

Beg z dežele v mesta, ki smo ga opažali, se sedaj še vedno nadaljuje, izseljevanje v tujino je je deloma nadomestilo izseljevanje v druge pokrajine naše države. Izseljevanje pa je vedno zdajlo našim gospodarjem in voditeljem mnogo brig in razumljivo je, da so bila vsa stremiljenja usmerjena na to, da ves presežek našega prebivalstva zaposlijo doma. Zato vidijo mnogi gospodarji le v prehodu k industrijski in obrtni produkciji rešitev za naše gospodarstvo. In priznati moramo, da imajo v marsičem prav, toda kljub vsemu ne gre obupati nad bodočnostjo našega kmetijstva. Res je naše kmetijstvo tehnično na razmeroma nizki višini, kar pa je deloma povzročeno po posebnih geografskih in socialnih vzrokih. Zato nam je potrebno še veliko dela za tehnični napredek našega kmetijstva, in vidimo, da smo po vojni že v marsičem napredovali. Dejstvo pa je, da v naših krajih proizvodnja žitaric ni več rentabilna, saj imamo v naši državi velike žitnice v Vojvodini, ki pa že same težko vzdržujejo konkurenco prekooceanskim državam z mlado zemljo in z vsemi tehničnimi pripomočki. Zato kaže vse, da bo treba omejiti našo produkcijo na one predmete, za katere je jasno, da bomo z njimi mogli konkurirati na domačih trgih pa tudi na zunanjih tržiščih, kamor bo moral iti presežek naše proizvodnje. Poleg tega bo pa treba preiti od kvantitativne proizvodnje, v kateri nimamo pogojev za uspešno konkurenco, h kvalitativni proizvodnji. Naša kmetijska produkcija se bo pač morala usmeriti na one pridelke, pri katerih so dani pri nas posebno ugodni pogoji, in treba bo posvetiti največjo pažnjo sadjarstvu in živinoreji. V svetovnem časopisju smo zadnje dni čitali, da je svetovna agrarna kriza še najmanj občutna na Danskem, ki je izrazita agrarna država. Na malem danskem zgledu vidimo, da je ta dežela še najlažje prebrodila težko gospodarsko krizo, ker se je pač njena proizvodnja preusmerila k kvaliteti in Danska danes izvažava kmetijske proizvode najboljše kvalitete.

Veliko pažnje smo že posvetili tehnični sposobnosti našega kmetijstva, kakor n. pr. uvajanju strojnega dela, propagandi za večjo porabo umetnih gnojil itd. Kljub doseženim lepim uspehom nas čaka izredno veliko dela. Treba pa bo vedno bolj misliti na trgovsko plat, kajti ni važna samo kvalitativna produkcija, ampak tudi vnovčenje proizvodov. Vidimo, kako se vedno bolj organizira konsum, kako postajajo vedno bolj strnjene vrste industrijskih proizvodov. Vsemu temu pa stojj nasproti velika masa kmečkega prebivalstva kot prodajalec svojih proizvodov, ki tudi niso kvalitativno na višini in tako se ravna cena po slabših proizvodih in ni pravična. Tudi nima kmečko prebivalstvo na razpolago velikih kapitalnih sredstev, kot jih ima n. pr. industrija. Poleg tega industrija in trgovina dobro poznata trg, kar pri kmetijstvu ni slučaj in zato se lažje uveljavljata na trgu.

Pri vnovčenju proizvodov je izrednega pomena združništvo, ki bo v bodoče moralo sploh svoje delo usmeriti v to stran. Kar se tiče kreditnega združništva je mreža v naši banovini dokaj gosta in nam ne bo treba več ustanavljati dosti novih kreditnih združ z izjemo Prekmurja. Naše združništvo se že pripravlja na to delo in je doseglo že lepe uspehe, kar potrjuje zgled združ za izvoz sadja na Stajersko. Mislimo pa bo treba tudi na druge panoge kmetijske produkcije.

Vidimo, da je treba naše delo za povzdigo kmetijstva usmeriti na eni strani v zboljšanje kvalitete kmetijskih pridelkov, na drugi strani pa je treba organizirati vnovčenje teh pridelkov. Bodočnost našega kmetijstva je v organizirani prodaji kvalitativno zboljšanih kmetijskih pridelkov.

## Trst v velikih stiskah

### Čutijo se posledice fašistične zadružne politike — Denarne težave tržaškega magistrata — Zanimiva odkritja francoskega lista

Pariz, 9. jan. »Le Petit Nîcois« piše: »Gospodarska kriza v Italiji zahteva čedalje več žrtev. Najbolj občutni so krabi bank, ki si sledijo drug za drugim.«

Zlasti hudo je prizadet od krize Trst, kojega gospodarsko življenje je od leta 1918 itak izpodrežano in ga vzdržuje zadnja leta kolikortoliko na eksistenenem nivoju večje del samo forsirano ladjedelarstvo. Zdej pa razum odmeva gospodarske krize cele države pretresa Trst tudi obuboževanje malega »interland«, to je Goriške in Kraša, ki je za režimsko politika tudi gospodarsko rušitarka. Fašistična politika potatljivančevanja, ki dela z dragimi sredstvi naslaja na eni in korupcije ter bogatih subvencij na drugi strani, obremenuje državni proračun z milijardnimi vsotami, dežela sama pa čim manj daje, ko je fašizem v par letih popolnoma spravil na kapt najbogatejši vir ljudskega blagostanja, ki je združništvo. Trst je tisti, ki posledice te monstruozne politike najbolj čuti in jih bo v prihodnosti še bolj.

Zelo značilen znak tega stanja je silen run, ki se je začel te dni na enega najstarejših in najsolidnejših tržaških zavodov »Cassa di risparmio Trstina«. To je tembolj čudno, ker ima ta zavod močne garancije, se vsaj do zadnjih časov ni spuščal v spekulacije in je baje dobro nadzoran. Da se je kljub temu omajalo zaupanje vanj, je pripisovati splošni potlačnosti duhov, vznemirjenih zaradi gospodarske krize in težav ter podžgane seveda tudi od takih ljudi in krogov ter konkurence, ki iz nesreče kuje dobiček zase. Da ustavi run, je Zavod del svoje poslovanje te dni posebič pregledati od prefekta, kar pa ni nič izdalo. Da

pokaže, da se ne boji poloma, oziroma da so govornice o neugodnem stanju neosnovane, je upravni svet zdej razglasil, da bo odslej blagajna odprta nepretrgoma od 9 do 18 ure in da se imajo izplačati vse zahtevane vloge brez vsake omejitve njihove višine in brez ozira na morebitne vinkulacije zapadlosti.

Oficijelna fašistična stranka je zaradi tega runa, ki bi mogel potegniti za seboj i ostale zavode, tako razjarjena, da njeno glasilo fašistom nalaga dolžnost, da vsakega trošilca neugodnih vesti, ki ga zalotijo, najprej do krvi pretepejo, potem pa odvedejo na policijo. Ti ljudje da so zločinci, oziroma pripadajo »zločinski bandi defetistov na eni in spekulantov na drugi strani.« Koliko bodo taki nasveti in grožnje s krvavim obračunom dejansko gospodarskemu stanju pomagale, pa je drugo vprašanje.

Trst pa ima še polno drugih skrbi gospodarskega značaja. Najhujša srb je ta, kako bo občina vrnila podporo, ki jo je dala mestu italijanska vlada, ko je Trst pripadel Italiji. Ta denar namreč sedaj italijanska vlada čisto nepričakovano od tržaškega magistrata terjaja nazaj. Dolg znaša 127 milijonov lir in naj bi se odplačal v 26 anuitetah po 5 milij. po 1½%. Zahteva finančnega ministra Mosconi je tržaška javnost tem huje zadel, ker se je spoštno smatralo, da je ta dolg, ki ga vlada do danes ni terjala, po preskrpiciji ugasnil. Tržačani so to vsoto smatrali kot nekako moralno oddolžitev Italije Trstu, ki je zaradi svojega italijanskega patriotizma med vojno toliko trpel. V resnici je ta denar 1. 1918 šel za najnujnejše življenjske potrebe naše prebivalstva, ki je bilo lačno in goło. S tem denarjem si je Trst, ko-

jeja proračun je bil 1. 1914 v popolnem ravnovesju (sploh so bile tržaške finance pod Avstrijo naravnost splendide), nekoliko opomogel, ni pa zlezal iz deficita, ki je n. pr. l. 1920 znašal 25 milijonov lir, med tem, ko je vrh tega mesina plinarna izkazala 17 in pol milijona primanjkljaja (koliko je mesto danes deficitno, se ne ve). Magistrat je danes tem menj vstanu dolg pri vladi odplačevati, ker je gospodarska kriza Trst prizadela še bolj nego ostala mesta Italije. Da pa vlada izterjuje ta dolg od snajzvestejšega Trstca, to je za dokaz, kako tudi finančnemu ministru v Rimu treba denarja. Magistrat si seveda prizadeva, kako bi dosegel odložitve odplačevanja, ko bi se vrnili bojši časi.

Trst, 9. jan. Z. Tukajšnji listi prinašajo članek, v katerem ostro napadajo nekatere osebe, ki v Trstu in po deželi širijo razne glasove o nesigurnosti gotovih zavodov in industrijskih podjetij. »Popolo di Triestec poziva vse fašiste, da paziyo na defetiste, ki širijo alarmantne vesti, da bi povzročili malodušnost in da je treba te zločince kaznovati.« »Giornale d'Italia« piše, da se je ustanovila neka tajna slovenska organizacija, ki ima namen, da s siriženjem lažnivih in alarmantnih vesti izziva pesimizem v najširši javnosti in slojih meščanstva in da škoduje fašistom in Italiji. Osebe, ki se v to spuščajo, morajo biti kaznovane. Vsakemu bi bilo treba v hrbet izstreliti svinco iz fašističnih pušk. »Piccolo« opozarja na nevarnost defetistov in opozarja fašiste, da naj paziyo nanje. — Ta alarm časopisja je pričel zato, ker so nekateri meščani začeli dvigati svoje vloge.

## Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kraljice

Belgrad, 9. jan. 1. Rojstni dan Nj. V. kraljice Marije se je v prestolici zelo svečano proslavil. V dvoru se je vršila svečana služba božja, ki ji je prisostvovala vsa kraljeva rodbina, na čelu z Nj. Vel. kraljem in Nj. V. kraljico Marijo, dalje knez Pavie, kneginja Olga, vsi člani vlade s predsednikom generalom Petrom Živkovičem na čelu ter vsi ostali člani vojaške in civilne uprave dvora. Svečano službo božjo je opravil patrijarh Varnava ob asistenci številnega duhovništva. Patrijarh Varnava je imel pri tej priliki topel nagovor in molil za blagor kraljeve rodbine. V teku dneva se je številno meščanstvo vpisalo v odprto knjigo in s tem dalo izraze velikim simpatijam, ki jih uživa Nj. V. kraljica Marija v vseh krogih jugoslovanskega prebivalstva.

Zvečer je bil v dvoru dvorni ples. Nad 800 povabljenecv najodličnejših zastopnikov javne in jugoslovanske družbe iz vseh pokrajin naše države se ga je udeležilo, da da s tem vidnega izraza velikim in nedeljenim simpatijam, ki jih uživa kraljevi dom širem Jugoslavije.

### v Romuniji

Bukarešta, 9. jan. AA. V tukajšnji ruski cerkvi je bila danes dopoldne v proslavo rojstnega dne kraljice Marije svečana služba božja. Romunsko vlado je zastopal g. Popovici, romunskega kralja polkovnik Grosi, prisotni pa so bili še jugoslovanski poslanik v Bukarešti g. Čolak Antič in češkoslovaški poslanik Jizerski ter osebe obeh poslaništev.

## Poziv katoličanov k miru in spravi

Pariz, 9. jan. kk. Velike katoliške stranke Evrope so izdale skupen oklic za mir. Strah zaradi zopelnega nastopanja divjega nacionalizma v raznih državah, politično vznemirjenje, gospodarska kriza in nered v Evropi so vzrok, da je treba ponovno naglašati voljo za mir. Odklanjali je treba vsako gonjo enega naroda proti drugemu. Javno mnenje

je na vsak način treba voditi na pot gospodarskega in političnega sodelovanja v duhu miru in po metodah Društva narodov. Na koncu se pristavlja, da bodo velike katoliške stranke storile vse korake, da bodo delovale proti nacionalistični reakciji. Pod oklicem sta podpisana za Francijo Champetier de Ribes, za Nemčijo pa Josip Stockey od nemškega centra.

## Novi trgov. zakon bo kmalu gotov

### Trgovinske zbornice naprošene, da povejo svoje mnenje

Belgrad, 9. jan. AA. Dela za izvršitev novega trgovskega zakona, ki so zastala zaradi neprestanih izprememb v sestavi komisije (gosp. Milorad Stražnicki je bil imenovan za poslanika v Buenos Aires, g. Nestorović za bana, g. Velizar Mitrović je podal ostavko na članstvo v komisiji, Ante Verona pa je umrl), se zljaj spot intenzivno nadaljujejo. Na sejah komisije, ki so se vršile v ministrtvu za pravosodje od 16. oktobra do 9. novembra in od 28. novembra do 6. decembra, je prišel v pretres prvi del načrta novega zakona, ki obseza partije o trgovcih, trgovskem registru, trgovskih tvrdkah, trgovskih knjigah, trgovskih prokurah, trgovskih agentih in trgovski posredovalcih ter je bilo do-

ločeno besedilo teh partij tega dela načrta novega zakona.

Te dni je ministrtvo za pravosodje ta del načrta novega trgovskega zakona razmnožilo in ga poslalo vsem sodičem ter trgovskim zbornicam in korporacijam. V ministrtvu pridejo v pretres kmalu tudi ostale partije načrta novega trgovskega zakona, in sicer partije o trgovskih družbah, delniških družbah ter obligacijski del trgovskega zakona. Izmed teh partij bo partija o trgovskih družbah prišla na debato na seji komisije, ki bo 15. t. m. Partijo o privatnem pomorskem pravu producuje in izdeluje stalna komisija, ki je en načrt že izdelala, tako da ga bodo mogli pregledati zainteresirani krogi.

## Važno za naše trgovce

### Povpraševanje za našim železom in pločevino v Grčiji - Bolgarija želi naše sode in galice

Belgrad, 9. jan. AA. Neka solunska tvrdka je sporočila Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, da se zanima za blago jugoslovanskega izvora, zlasti za železo in pločevino, zdravstvene predmete, orodje in drugo. Poblže se interesi lahko informirajo pri informacijsko-komercialnem oddelku Zavoda pod št. 167/31.

Belgrad, 9. jan. AA. Grško vojno ministrtvo v Atenah je obvestilo Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da bo 26. t. m. v Atenah licitacija za 179 mezgov za grško topništvo. Pogoje dobe zainteresenti pri informacijsko-komercialnem oddelku Zavoda pod št. 113/31.

Belgrad, 9. jan. AA. Neka bolgarska tvrdka je sporočila Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, da ima interesa za nekatere naše predmete,

kakor n. pr. za kameno sodo in modro galico. Soda mora biti kavstična in sicer čistoše 70 do 72 v sodih po 50 kg netto, modra galica pa čistoše 98 do 99 kakor angleška, v sodih po 54 kg. Po-nudbe naj se pošljejo na dunavsko postajo Orehovo. Priložiti je treba tudi vzorec po 2 kg vsakega blaga.

Podrobnejše podatke dobe zainteresenti pri informacijsko-komercialnem oddelku Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pod št. 52/31.

Dunajska vremenska napoved. Lepo vreme bo trajalo dalje. V splošnem bo tudi podnevi mrzlo.

Zagrebska vremenska napoved. Precej jasno, spremenljivo mrzlo. Sicer pa stalno

## Prošnje učiteljstva za preместitve

Ljubljana, 9. jan. AA. Načelnik prosvetnega oddelka kr. banke uprave v Ljubljani razglša: Prošnje učiteljstva osnovnih šol za preместitve. Mnogi učitelji (ice) se obračajo s prošnjami neposredno na ministrtvo prosvete; zaradi tega je v zmislu § 93. uradniškega zakona odredilo ministrtvo prosvete s svojim odlokom O. N. br. 87,521 z dne 25. novembra 1930, da se učiteljstvu najstrožje zabranjuje, da se s prošnjami obrača neposredno na ministrtvo prosvete bodisi osebno, bodisi preko svojeje in prijateljev, a to zlasti s prošnjami za preместitve med šolskim letom.

V zvezi s tem pa je ministrtvo prosvete naknadno odobrilo učiteljem (icam) predlaganje prošenj za preместitve preko sreskih šolskih nadzornikov tudi med šolskim letom samo v primeru poroke in drugih primerih, če moč in žena nista v istem službenem kraju. Šolski nadzornik naj take prošnje dostavlja vedno s svojim obrazložnim predlogom.

## Zakon o delniških družbah

Belgrad, 9. jan. m. Na merodajnem mestu je izdelan zakon o delniških družbah. Poslal se bo gospodarskim organizacijam, da izrečejo svoje mišljenje. Nato se bo zakon v najkrajšem času izdal in proglašil. Z njim bi prenehale veljati vse narredbe in vsi pravilniki, ki so se do sedaj ticali te snovi.

## Požar na Goriškem

Trst, 9. jan. Z. Fašistični tisk poroča iz Gorice, da je preteklo noč pri Sv. Florijanu izbruhnil požar v šoli, ki je nastal tako, da je počila peč in se je del pohištva vnel. Škoda znaša 20.000 lir. Uničeni sta dve šolski sobi.

## Žrtev brezposelnosti

Maribor, 9. jan. Danes okoli 19 urc je ocbnje mestnega kopaljšča v Kopaljški ulici zlašalo iz neke kabine pretresljiv krič. Takoj se je zbralo v bližini omenjene kabine veliko ljudi, ki so bili slučajno navzoči v kopaljšču in ki so že odhajali domov. Ker se ni nihče oglašil iz kabine, je osebe vdrlo v kabino. Tedaj se je nudil navzočim pretresljiv prizor. V kabini je ležala zlekujena preko kadi ter vsa v krvi 30 letna Mary Lepenič. Voda je bila v kadi popolnoma krvava radi krvi, ki je še vedno brizgala in curljala iz prerezanih žil na levici in desnici. Osebe je ranjenki takoj nudilo prvo pomoč ter pozvalo rešilni oddelek, ki jo je nezavestno prepeljal v bolnico.

Kakor se je pozneje izvedelo, je Mary Lepenič hotela v smrt, kot žrtev težkega razmer, ki so na delovnem trgu. Delj časa je iskala zaposlitve. Po daljšem brezuspešnem iskanju, pa se je danes odločila, da gre v smrt. Njeno stanje je sicer zelo resno, vendar je upati, da bo okrevala in da ne bo podlegla radi prevelike izgube krvi.

## Presenečenja na nemško-poljski meji

Vratislava, 9. jan. kk. Ko je danes nemški državni kancler dr. Brüning obiskal Opeplin, so dolgo časa nad mestom krožila tri poljska vojaška letala, katera je zasledovala nemška zračna policija. Dve poljski letali sta se potem spustili na tla v neposredni bližini mesta, dočim je tretje letalo zginilo v neznanj smeri. Pilota sta izjavila, da so poljska letala zaradi slabega vremena izgubila smer. Poljske letalce so oblasti zaenkrat aretirale in letala zaplenile.

# „Pravica za Madjarsko“

## Primeri med Venizelosom in grofom Bethlenom — Izzivalna propagandna knjiga „Pesti Hirlapa“ — Madjarska obljubljeni dežela narodnih manjšin

Budimpešta, 9. jan. d. (Izv. dopis.) Madjarsko časopisje je z izvanredno pozornostjo zasledovalo venizelosovo po njegovih evropskih izletih. Madjari čutijo neko sorodnost med zvitim grškim diplomatom ter grofom Bethlenom. Oba zelo ljubita misteriozna potovanja, večkrat sta se že tudi srečala širom zemeljske oble. Grk Venizelos bi rad v Srelozemju pričaral nazaj sijaj starogrške vladavine, Madjar Bethlen pa sanja o slavni kroni sv. Stefanu, ki se naj zopet blesti po vsem Podonavju. Okrog obeh se je polagoma spletla tajinsvena legenda, v katero verujejo tudi resni politiki. Venizelos se vrača domov. Za njim se dviga oblak prahu, katerega bodo požirale še tedne razne evropske diplomatske kancelije. Na pot se odpravlja grof Bethlen. Pred njim se odpira že dosti izhojena pot preko Dunaja, Berlina v Rim. Tam se stekajo ambicije enega in zloheptnost drugega. Tam so zdravila za oba. Razlika je samo ta, da Grk ni iskren in nikdar popolnoma ne verjame, medtem ko Madjar slepo veruje svojim lastnim intrigam.

Klub vsemu, kar se more reči za Madjare ali proti njim, ostane gotovo eno, namreč, da ima njihova zunanja politika eno strogo začrtno linijo. Povita pa je v toliko neiskrenosti, v toliko okleinane laži, da je zapeljala že marsikateri zapadnoevropski državnik. Danes Bethlenu niti ne zamerejo več, če ponareja tuji denar, če na konferencah brezobzirno govori o neodrešenih bratih, ki ječijo pod tujim jarmom in o močni Madjarski, ki bo zavajevala zopet svojo lastnino.

Tej politiki služi na Madjarskem vse. Začenja se v šolih, podpira jo vsa uprava, njej služi celoten tisk, ki v vseh jezikih dan za dnevom trobi v svet jadjikovanje oskrunjene Madjarske po zasluženi madjarski krvi. V službi te politike je tudi vse sodobno znanstvo na kateremskoli polju. Najbolj pa je zadnje čase prišla do izraza ta organizirana madjarska nezadovoljnost v nečuvni knjigi, ki je izšla ob 50 letnici političnega dnevnika „Pesti Hirlapa“. Knjiga nosi naslov „Pravica za Madjarsko“ ter ima kot podnaslov „Grozote trianoskega miru“. Opremljena je najrazkošneje in tiskarska ter knjižgoveška umetnost sta telmovali, da ji dasta do sedaj na Madjarskem še nedosežen sijaj tiskovne opreme. Namenjena je zunanjemu svetu, ker je tiskana v več jezikih. Njen avtor se imenuje dr. Otto Legrady, njen založnik je „Pesti Hirlap“, financiral jo je pa grof Bethlen iz državne blagajne.

Dr. Legrady hodi v svoji knjigi mirno po začrtani poti. Brez ozira na zgodovinsko objektivnost in resnico dokazuje, da imajo Madjari pravico do ozemlja, katerega so v mirovni pogodbi izgubili. Ko je ugotovil, koliko je morala njegova država žrtvovati na ozemlju, na ljudeh, na naravnih in kulturnih bogastvih, preide na študij madjarske odgovornosti za svetovno vojno. Kdo neki si je izmislil legendo, da je Madjarska hotela vojno? Ona je bila najbolj miroljubna država v Evropi. Ona je do zadnjega branila mir in je sprejela vojsko le, ker so ji jo usilili. Zato ona tudi ne more in ne sme biti primorana plačevati za grehe drugih. Ko je absol-

viral Madjarsko vsake odgovornosti za vojno, posveti pisec knjige svojo pozornost madjarski predvojni politiki do narodnih manjšin. Madjarska je viteška dežela. Spoštovala je pravice narodnih manjšin. Medtem ko so bile drugod preganjane, si je ona prizadevala pomagati narodnim manjšinam, da si izoblikujejo svojo kulturno samobitnost. Kako slabo je Madjarska bila poplačana za to širokogrudnost do svojih nemadjarskih podložnikov. V kaki luči stojijo pred sodnim stolom sveta tiste države, ki imajo v svojih mejah, vsled grozopolnega trianoskega miru, madjarske manjšine!

Fantazije gredo v tej smeri naprej. Oni, ki so poznali razmere v predvojni Madjarski, se bodo morali nasmehniti toliki oholosti in neiskrenosti. Toda na žalost, madjarski narod sam bo verjel tej knjigi, in kar je še hujske, tudi inozemsko javno mnenje bo v nevarnosti, da podleže tezam, ki se mu podajajo v tako luksuzno opremljeni knjigi. Zdelo se mi je važno, da opozorim na delavnost madjarske propagande, ki se ne briga za nobeno kritiko, ki z nobenim ne polemizira, ki gre svojo pot, postavlja svoje trditve, naslanja nanje dedukcije ter trdovratno utrjuje v Evropi mnenje, da je Madjarska res velik revež, kateremu je treba verjeti in pomagati. Venizelos in Mussolini bosta z velikim zanimanjem listala po tej knjigi. Mar bi jo pazljivo brali tudi drugi, da bi se iz nje naučili, kako se ustvarja javno mnenje tudi za stvar, ki se zdi brezupna.

-os.

## Dr. Engliš grozi z demisijo

Praga, 9. jan. Z. Dopisnik „Telegraph Uniona“ poroča, da je finančni minister dr. Engliš podal ostavko. Demisija ni bila sprejeta.

## Za Joffre-om Berthelot

Pariz, 9. jan. Kmalu po smrti maršala Joffrea je težko obolet tudi general Berthelot. Tudi njemu so morali ravno tako kakor Joffreu odrezati levo nogo nad kolonom. Berthelot je bil med vojno voditelj francoske vojaške misije v Londonu, po sklope-miru pa vojaški guverner v Metz in Strassburgu.

## Francosko posojilo Poljski

Varsava, 9. jan. AA. Med zastopniki poljske vlade in opolnomočenimi odposlanci francoske skupine Schneider-Creuzot so se pričela pogajanja o železniškem posojilu Poljski v znesku 1 milijarde frankov. Pogajanja vodi poljski minister za promet. Mobilizacija tega posojila je vezana s pogojem, da dobi francoska skupina v najem železnico iz Gornje Šlezije do Gdinskega. Ta proga je namenjena predvsem izvozu premoga iz Poljske. Po obtem prepričanju je bil že v predpogajanjih do-sežen načelni sporazum o vseh bistvenih točkah tega posojila.

## Veikansko posojilo Kitajski

Washington, 9. jan. AA. Senatni pododbor bo predlagal ameriškega predsedniku, naj se udeleži pogajanj o kitajskem posojilu. Kakor doznajajo, je neka mednarodna finančna skupina pripravljena proti nekim koncesijam dovoliti 200 milijonov funtov šterlingov (56 milijard dinarjev) posojila, ki bi služilo za gospodarsko obnovo Kitajske in za razvoj njene industrije. Gospodarski krogi predlagajo Kitajski, naj omeji svojo armado, ki šteje na milijone in naj porabi denar za produktivne namene. Gospodarski krogi si obetajo od posojila velike koristi ter menijo, da bi gospodarska obnova Kitajske veliko pripomogla k rešitvi sedanje svetovne gospodarske krize.

## Pogajanja za svetovno sladkorno pogodbo

Berlin, 9. jan. AA. Mednarodna pogajanja za svetovno sladkorno konvencijo so nadaljevali v Berlinu. Dosedanja pogajanja v Bruslju so se bila nedavno tega razbila. Neevropski izvozniki so predlagali, naj bi Nemčija leta 1930-31. izvozila 500 000 ton, leta 1931-32. 350 000 ton, naslednja tri leta pa po 300 000 ton. Nemški producenti so izjavili, da bodo sklepali o tem na sestanku v ponedeljek.

## Gospodarsko sodelovanje v Evropi

Dunaj, 9. jan. KK. Na očitek socialnih demokratov, da je baš avstrijska vlada delala v Zenevi težkoče pri sklepanju konvencije o carinskem premirju, je v proračunskem odboru izjavil dr. Scherber, da se je to moralo zgoditi zato, ker so se vršila tedaj ravno važna trgovskopolitična pogajanja z Madjarsko in Jugoslavijo. Vlada pa je v načelu pripravljena, ratificirati konvencijo, dasti so važne države, ki so z Avstrijo v trgovskih stikih, že izjavile, da konvencije ne bodo ratificirale. Njegov predlog, ki ga je stavil v Zenevi glede regionalne razdelitve Evrope, ni v nasprotju z angleškimi predlogom, ki zahteva sprejem konvencij glede gotovih skupin blaga.

## Rudarški sporazum v Angliji?

Cardiff, 9. jan. AA. Kakor poročajo, bodo sklepili lastniki premogovnikov z rudarji začasen sporazum, ki bo veljal do konca meseca januarja. Rudarji se vrnejo najbrže v ponedeljek na delo.

London, 9. jan. AA. Rudarji so sprejeli pogoje za vrnitev na delo in če pojde vse posreči, bo sporazum v Cardiffu še danes zaključen.

## Konec stavk v Nemčiji

Berlin, 9. jan. AA. Po divji stavki v Porurju so prenehale tudi delne stavke v Gornji Šleziji, kjer so jih organizirali komunisti. Obči položaj se je izboljšal, ker namerava vlada izdati zasilno odredbo o tem, da velja izrek razsodišča v Porurju za delavstvo kakor za premogovnike. Pogajanja bodo nadaljevali v soboto. Delavstvo pristaja na 4% znižanje mezd, premogovniki pa zahtevajo 8%. Lastniki premogovnikov so s tem v zvezi razglasili, da jih bo podprla vlada. To vest demantira minister za delo Stegerwald.

## Nemški polet v Afriko

Barcelona, 9. jan. AA. Senkaj je priletela nemška letalka Elli Beinhorn, ki leti v Afriko. Iz Lyona do Barcelone je rabila 5 in pol ur. Prihodnje dni bo letela ob španski vzhočni ebali do Cartagena ali Alcanta in odtod v Casablanca v Maroku.

## Pridobitne službe

London, 9. jan. KK. Bivši predsednik peruanske republike Leguia in njegovi trije sinovi si bili obsojeni, da morajo državi vrniti 2 milijona funtov, ki so si jih po krivični prisvojitvi. Govori se, da je Leguia v času svojega vladanja pridobil 3 in četiri milijona funtov.

## Francosko-angleška pogajanja

Pariz, 9. jan. AA. „Excelsior“ poroča o pogajanjih med Parizom in Londonom o vprašanju zlata in pravi, da ni moči razumeti nemira, ki je nastal v Nemčiji. Italiji in v sovjetski Rusiji zaradi gospodarskih in finančnih pogajanj med Francijo in Anglijo. Pogajanja med tema dvema narodoma, ki sta glavna vira mednarodnih kreditov, so nujno potrebna za ponovno aktivnost trgovine in industrije v Evropi. Ta pogajanja bodo koristila tako Angliji kakor Franciji, pa tudi evropskemu miru.

## Romunija bi rada posojila

### Vlada je razdeljena v dva tabora: eni želijo francosko posojilo, drugi od DN

Bukarest, 9. jan. Z. V političnih krogih se živahno razpravlja o zunanjem posojilu. V tem oziru obstojata dve struji. Nekateri člani vlade zahtevajo, da bi Romunija čimprej najela posojilo na francoskem denarnem trgu. Z druge strani pa Titulescu, Argetoianu in Junian smatrajo francosko posojilo za opasno radi njegovih težkih pogojev. Pristaši francoskega posojila naglašajo, da je posojilo državna potreba, da bi se moglo izvršiti najnujnejše investicije in uravnotežiti proračun. Druga struja trdi, da se sanacija gospodarskega življenja v Romuniji more izvršiti samo na podlagi konkretnega programa. Posojilo se more najeti šele tedaj, ko se normalizirajo razmere v državi. V tem slučaju bi Romunija dobila posojilo brez vsakih težav. Toda,

## Dramatičen let italijanske vojne zračne eskadre

Rim, 9. jan. Let italijanske zračne eskadre dvanajstih letal pod poveljstvom ministra Balba je bil iz Afrike v Brazziljo jako dramatičen in je, kakor se je že sporočilo, stal življenje 5 aviatorjem.

Balbo se je hotel iz Bolame v portugalski Gvineji dvigniti že 1. januarja, ko so aparati bili že popolnoma za polet pripravljene. Dasi so bili aparati izraznjeni vsega, kar za let in za pristajo ni absolutno potrebno, je znašala skupna teža instrumentov, kuriva in oseb kakor tudi sidra za slučaj prisilne pristaje za vsak hidroplan 4000 kg, kar pomeni tretjino več, kar so dozadj nosili hidroplani te velikosti s 1000 konjskimi silami. Takva teža seveda povzroča lahko nezgode tako ob vzletu kakor ob pristajanju.

Vreme pa je bilo skrajno slabo. Nebo je bilo popolnoma pokrito z oblaki, svetloba minimalna, morje nemirno; tudi je močno deževalo. Zato je Balbo moral čakati do 5. januarja, da ne bi bil otopan ugodnosti, ki jo je nudila luna. Tega dne so se aparati drug za drugim dvignili; prvi Balbow in sicer ob 1.29 ponoči po Greenwichu, Luninega svitla pa kljub temu drzni avijaški miso uživali, ker se je bilo nebo v tem času še bolj pokrilo z oblaki. Dvigniti se s tako težo v tako temni noči in v tako neugodnem vremenu je vsekakor pomenilo izreden eksperiment in je stavljalo na letalce najvišje zahteve.

Oblaknost je bila cel polet tolkka, da se morská gladina ni prav nič razločevala. Luna je bila večidel popolnoma zakrita. Letalci so se morali zanašati samo na visokomer, ki jim je kazal, kako visoko se nahajajo nad morskó gladino Oceana, da se ne zaletijo v vodo. Kar se tice smeri, pravi Balbo, da bi bili piloti držali pravo smer tudi v slučaju, če bi bili oblaki ves čas nepretrgoma ovirali orientacijo po luni in zvezdah.

Let je trajal kakor že vemo 48 ur (razdalja 3000 km). Od teh 48 ur so aparati leteli prvih 6 ur ob popolnoma pokritem nebu. Pri otoku Orange, 90 km daleč od Bolame je bil Ocean razburkan, aparati obdani na vseh straneh od goste siene oblakov, ki je segala skoro do vodne gladine, ki je večkrat vidu popolnoma izginila. Kljub temu je formacija letal v obliki klina ostala kompaktna. Distanca med njimi pa je bila skrajšana, da bi ostala zveza po svetlobnih vidna. Rano zjutraj je Balbo po radiotelegrafu izvedel, da sta 2 aparata v Bolami znošala.

Kmalu nato se je po isti poti izvedelo, da sta ti dve letali ponesrečila. Letalo kapitana Recagno se je kmalu po vzletu iz Bolame za-

čel se želelo posojilo takoj, ga je treba najeti samo po Društvu narodov. V političnih krogih se naglaša, da ne bo prišlo do spremene vlade, ako bi se Mironescu do 15. januarja posrečilo najeti posojilo. Tega dne bo namreč končalo zasedanje romunskega parlamenta in do tega dne mora pasti končna odločitev. Kot kandidati za bodočega šefa se imenujejo Titulescu, Argetoianu in gen. Prezan.

Bukarest, 9. jan. Z. Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da bo Titulescu konec tega meseca prišel v Bukarest. Z njim se vrača Mironescu. Oba se mudita na francoski rivieri, kjer imata konferenco z bivšim predsednikom vlade Maniuom. Titulescu se ne bo več vrnil na čelo romunskega poslanstva v London, marveč bi postal predsednik bodoče koncentracijske vlade.

letelo v vodo, izgubivši svojo hitrost, kar ni nič čudnega, če pomislimo, da je bila teža vsakega letala nad normalno morskó gladino pa sploh ne vidna. Vsed sunka se je aparat vnel, vendar se je ledji pomožne spremenljive eskadre italijanske vojne mornarice, ki je takoj prhitela na lice mesta, posrečilo, da reši posadko, od katere je bil narednik Fois izginil v valovih.

Drugo letalo kapitana Boera je istotako takoj po vzletu v zraku ponesrečilo, objeto od plamenov. Balbo pripisuje to nezgodo kratkemu stiku pri električnem toku, kateri služi na hidroplanih v takem slučaju za razsvetljavo orijentacijskih svetilk in pilotske kabine in za oskrbo radiotelegrafičnega aparata. Aparat je v plamenih izginil v valovih z vso posadko: kapitanom Boerom, poročnikom Barbicenti, mecernim vodjem Nensem in radiotelegrafistom, višjim narednikom Imbastierjem.

Proti jutru je vreme postalo nekoliko mirnejše. Temperatura motorjev je znašala ves čas okoli 80 stopinj. Podnevi pa so nastopili silni nalivi dežja, ki so bruhali iz vseh oblakov in do konca niso potehali. Ker se morje zaraditega ni čisto nič videlo, so se letalci morali ravnati samo po visokomeru, držeč vsino vedno na enski stopinji.

Po devetih urah leta je Balbo izvedel, da sta morala kapitan Baistrocchi in Donadelli pristati, prvi naravnost na morskó gladino, drugi istotako, upajoč, da bo dosegel otok Fernando da Noronha. Baistrocchi je radiotelegrafiral Balbu natančno pozicijo, na kateri je moral pristati. Balbo pa jo je takoj sporočil spremni ladijski eskadri, od katere je ladja „Pessigna“ takoj na lice mesta prhitela in aparat pripela nase. Nezgoda tako prvega kakor drugega letala, ki otoka ni doseglo, ampak se je moralo dati rešiti od spremne ladje, je povzročilo to, ker se je polomil radijator in sta zato motorja ostala brez vode.

Zadnje tri ure leta se je zelo ojačil veter in oviral let. Kljub temu je eskadra po 15 urah leta dosegla otok Noronha, katerega je preletela, po 18 urah pa je zagledala profil ameriške celine.

Ob 19.30 po Greenwichu so aparati pristali v Port Natal.

Posadka se je ves čas obnašala junasko, premagala vse velike težave mirno in hladno in podala sijajen dokaz vztrajnosti, prisotnosti duha in tehnične sposobnosti.

Stab komandanta eskadre Balba je sestojal iz generala Valle, majorja Longo in tenenta-colonela Maddalena, katerega glavni komandant posebno hvali.

## Bančni kraki v Zed. državah

### 782 bank faliralo leta 1930 — 15 milijard dinarjev izgubljenih

London, 9. jan. os. „Financial News“ poročajo iz Zedinjenih držav, da je leto 1930. bilo najbolj katastrofalno v zgodovini ameriškega banкарstva. Preko države se je prenestalo valil val, ki je poplavljal denarne zavode in požiral velikanske vsote hranilnih vložkov. V zadnjih desetih letih je faliralo vsega skupaj 6382 bank z 2 milijardi 21 milijoni dolarji vložene denarja (113 milijard Din). Od tega pade na preteklo leto 782 bank z 297 milijoni dolarji denarja (okrog 15 milijard Din). Sieer

se je ugotovilo, da so skrahirane banke pripadale le kategoriji manjših zavodov, ki so delovali večinoma po mestih z manj kot pa 10.000 prebivalci. Nadalje se naglaša, da te banke v veliki večini niso bile včlanjene v federalni banki, ki jih vsled tega v težavah tudi ni mogla podpirati.

Newyork, 9. januarja. AA. Vodilni ameriški bančnik Warburg je izjavil, da so krive sedanje svetovne gospodarske krize previsoke carine ter trgovinski in industrijski karteli.

## Špansko leta slvo razpuščeno

Madrid, 9. jan. KK. S kraljevim dekretom je bilo razpuščeno špansko vojaško letalstvo. Letalski častniki so bili zankrat premešeni nazaj v one vrste orožja, iz katerih so izhajali, in morajo tam vršiti svojo prejšnjo službo. Letalska uniforma je odpravljena.

Po mestu so se izdajali letaki, podpisaní po nekem „revolucijskem odboru“, v katerih se navaja, da so bili dogodki, ki so se vršili pred enim mesecem, samo uvod v veliko bitko za ustanovitev republike potom narodnega pokreta, katerega se bodo udeležile vse socialistične skupine, vse protimonarhistične stranke in tudi vojaštvo vseh vrst. Oklic pozivlja vse, naj bodo pripravljene, da kmalu sledijo klicu na revolucijo. Na koncu se pristavlja: Revolucija maršala Zivela revolucija! Mnogi smatrajo, da bo še ta mesec prišlo do novega poskusa prevrata, in sicer s pomočjo delavskih mas. Drugi pa trdijo, da bo Berenguerjev kabinet v kratkem zamenjan z monarhističnim koncentracijskim kabinetom, ki bo razpisal parlamentarne volitve. Dvomljivo pa je, ali bodo volitve res že 1. marca. Madridski studentje, katerih je bilo zaprtih v madridske ječe nad sto, so skoro vsi izpuščeni. To je znamenje, da vlada teh oklicev ne smatra za resne.

## Zaključek indske konference

London, 9. jan. AA. Pododbor za zvezni ustroj je končal svoje delo in tako dovršil ogromno nalogo, kar je odločilnega pomena za srečen zaključek indske konference.

Napredke posvetovalni konference in trajno veliko razumevanje, ki ga je pokazala angleška vlada za zahtevne indskih delegatov, je napravil tudi na najbolj skeptične kritike v Indiji dober utis.

Sprejem teže o odgovornosti s strani lorda Readinga ter soglasje liberalnih gubernov z njegovim stališčem pomenja odločilen napredke indske konference. Lord Lothian je spoči popolnoma pravilno naglasil, da se neodgovornost pojbeja edinože z odgovornostjo.

Sankeja poročilo, da vlada pozdravlja Readingov govor ter njegova izjava, da so Readingove smernice pripravna rešitev indskega problema, je mnogo pripomoglo k ugodnemu potoku konference. Konservativna delegata Peel in sir Samuel Hoare sta se kljub vsem pomislekom izjavila za indsko ustavo, čeprav sta zahtevala nekatera jamsiva.

Popolnoma razjasnilo položaj bo pa šele poročilo ministrskega predsednika Macdonalda, ki ga bo izdelal na osnovi poročil pododborov v enem tednu do 10 dneš. V tem poročilu bodo jasno očrtani predlogi, ki bodo stavljeni o vprašanju indijske ustave angleškemu parlamentu.

Poslovni odbor konference bo razpravljaj o preostalih vprašanjih. Spor med hindujci in muslimani glede razdelitve volilnih okrajev še vedno ni rešen. Snoci je dr. Moonje izjavil, da so hindujci sporazumni, naj reši to vprašanje neodvisno razsodišče. V razsodišču naj bi bila profesor Gilbert Murray in Gandhi. Posvetovalna konference se bodo nadaljevala prihodnji teden. Angleški krogi žele, naj se vsa sporna vprašanja rešijo čimprej ter naglašajo, da morajo hindujci in muslimani razumeti, da morajo živeti v miru, kar bo koristilo vsem.

## Francosko-angleški spor radi posojil

Pariz, 9. jan. Z. Uradno se poroča, da je britanski poslanik v Parizu Tyrell imel snoci dajšjo konference z Briandom. Pri tej priliki sta razpravljala o tekočih francoskih in angleških finančnih in gospodarskih vprašanjih. O tem, ali je bil dosežen kak sporazum, se ni izšlo nobeno poročilo. Najvažnejše vprašanje je bilo izplačilo francoskih vojni obveznic za zakon, in steer listih, ki se nahajajo v angleški posesti. To zahteva je Briand najodločneje odbil, ker to posojilo ni bilo jamčeno z zlatom in vlada na noben način ne more delati razlike med francoskimi in britanskimi lastniki, in sicer zato ne, ker je bilo posojilo izdano izključno na francoskem trgu. Zato ta okolnost nem bolj opravičuje francosko stališče. »Figaro« in »Excelsior« pišeta, da je neobhodno potrebno francosko britansko sodelovanje na zboljšanju gospodarskega položaja Evrope.

**Tit Strmljan - 70 letnik**

Vače, 7. januarja.

Ponosni smo, da imamo danes čast pozdraviti svoj sredi moža, čigar javno delovanje je bilo usmerjeno skozi dolgo dobo sedemdesetih let v splošno blaginjo prebivalstva litliškega okraja in



zlasti pa še — vaške župnije. Sedemdesetletnica Strmljana Tita je za vse župljane na Vačah dogodek, ki je zapisan v kroniki vsakdanjega življenja z blestečimi črkami. Zakaj redki so možje, ki bi v teku življenja tako vsestransko, vestno, marljivo, vztrajno in dosledno vršili svoje dolžnosti do cerkve, države, naroda, družtev, raznih drugih ustanov in posameznikov. L. 1929 je zaslužnega moža odlikoval Nj. Vel. kralj Aleksander z redom sv. Save.

Strmljan Tit je bil rojen dne 4. januarja 1861 na Vačah. Klasično krstno ime »Tite« se mu prilaga kaj lepo, ker je on z neštivilnimi izkopi-nami keltskih grobišč na Vačah odkril marsikako zgodovinsko tajnost in s tem seveda tudi obogatil zbirke raznih muzejev s predmeti, ki so za zgo-dovinarje izredno važni. V ljubljanskem narodnem muzeju je za izkopenine iz Vač prav poseben o-udelek. Še mnogo več takih predmetov je romalo na Dunaj in celo v Berlin, kamor jih je pošiljala znana vojvodinja Meklenburška. O tem naj bo do-volej, ker je pač to poglavje zase. Poglejmo pač moža-jubilanta po njegovih delih v zasebnem in javnem življenju v družtvih in drugih korporacijah.

Strmljan Tit je versko zelo zaveden mož. Na »Slovenca« je naročen dolgo vrsto let in ga vedno pridno čita. V mlajših letih je bil izvrsten cerk-venki pevce in še celo sedaj kljub svojim letom večkrat pomaga pri zbornem petju na cerkvenem koru. Kot cerkveni ključar je bil vedno jako dela-ven in inicijativen. Pred svetovno vojno je n. pr. nabral za podružnično cerkev sv. Križa na Slem-šku vsoto 1000 goldinarjev. Iz tega denarja so zgradili v cerkvi krasen oltar, ki je Vačanom lahko v pravi ponos. Zakaj prav težko, da ima v vsem okraju kaka podružnica tako umetnino.

Strmljan Tit se pa tudi zelo odlikuje v doma-čem živnozdravstvu. Vsak čas je na razpolago in nudi kmetom pomoč pri bolni živini direktno ali pa z raznimi nasveti. Potemtakem mora imeti v njega vse ljudstvo neomejeno zaupanje. Omeniti moramo, da je mož že okoli 20 let nepretrgoma prvi občinski svetovalec (podžupan) in predsednik krajevnega šolskega odbora. 20 let je tudi že od-bornik hranilnice in posojilnice na Vačah. Dalje je odbornik katoliškega prosvetnega društva, član Sadjarskega in vrtnarskega društva itd. Resnično se mož drži pomenljivih Gregorčičevih vzpodbudnih besed:

Ni praznik, predragi mi, naše življenje, življenje naj bode ti delaven dan!

Ob mejniku plodnosnega razdobja — sedem-desetletnice kličemo jublantu iz srca:

Bog ga ohrani še veliko let zdravega, čilega in delavnega, kakor je bil doslej!

**Granata eksplodirala v roki**

Slov. Bistrica, 7. januarja.

Na pravoslavni božič je proslavljal tukajšnji I. div. konj. artilerije svoj badnjak. Povabljeni so bili k slavu tudi meščani. Okoli 11 zvečer so spremljali trije podnaredniki gosta v Cigonec pri Slov. Bistrici domov. Vračajoč se, je eden od trojice izvelkel iz žepa ročno granato, ki mu je pa nenadoma v roki eksplodirala ter ga grozno ranila. Njegova tovariša sta ga prenesla po polurni peš hoji domov in oddala v bolniško sobo. Bolni-čar vidi, da je nevarnost ranjenca obupna, je po-kliral zdravnika, ki je prišel proti jutru počledat ponesrečena in ga dal prepeljati v spremstvu v vojaško bolnišnico z avto taksom. V vojaški bolniš-nici je bil pregledan in so ga takoj transportirali v splošno bolnišnico. Tam so zdravniki takoj ugo-tovili, da je njegovo stanje brezupno. Ugotovili so, da bo izgubil na desni roki štiri prste, tudi na prsni in na bradi je poškodovan, a najhujše je, da najbrže ne bo videl s svojimi očmi nikdar več.

**Auto zdrknil v jarek**

Novo mesto, 8. januarja.

V četrtek zjutraj okrog 8 je pripeljal šofer g. Kondriča iz garaže avto, da ga odpelje. Ulica pred Kondričovo hišo je malo nagnjena, zato je šofer zaprl zavoro, ter skočil še v hišo.

Med tem pa je zavora popustila, in avto je začel drčati po ulici rittenaki navzdol proti cestni ograji, ki zagraja pot proti Krki nad precej glo-bokim jarkom. Pridrčal je do ograje, jo polomil in padel doli ter se prevrnil tako, da so vsa štiri kolesa molela navzgor.

Pri padcu je zadel tudi doberšen kos strehe stare Seidlove šupe, ki stoji pod potjo, ter jo udrl. Ker pa je zemlja še precej mehka, se voz še ni preveč poškodoval. Čeravno se je avto prevrnil tako globoko, so ostale vendar vse šipe cele. Po-škodovana je karoserija ter nekoliko tudi motor in blatniki. Prevrnjeni avto so s škripci dvignili in ga zrinili na pot ter ga nato potegnili po strmeh klanecu nazaj pred hišo.

**Nadomestni romarji**

Sarajevo, 8. januarja.

Te dni so prišli v Sarajevo štirje gostje iz Arabije, ki se pečajo z romanjem. Ta četvorica bo namreč namesto nekaterih sarajevskih muslimanov romala v Meko. Temu romarju pravijo muslimani »hadže, romarju pa »hadžijac. Ti štirje hadžiji bodo tedaj v romanju nadomestili tiste Sarajevčane, ki bi bili dolžni romati, a so zadržani. Omeniti je namreč treba, da je vsak musliman, ki si je pri-dobil ali podedoval toliko premoženja, da more ž njim do smrti oskrbeti sebe in svojo družino, dol-žan oditi na romanje in obiskati v Arabiji Medino in Meko ter vse tiste kraje, kjer je živel in deloval Mohamed.

**Rešitev iz naraslih valov Ljublanice**

Junaški reševalec Ocvirk v Vevčah rešil delavca

Vevče, 9. januarja.

Včeraj okrog 6 zvečer se je na Ljublanici v Vevčah pripetila nesreča, ki bi kmalu zahtevala troje človeških življenj.

Vevška papirnica gradi namreč žično želez-nico, ter grede dela proti koncu. Delavci so imeli še napeti debelo pleteno žico čez Ljublanico, ki je po zadnjem deževju zelo narasla. Delavcem, ki so sedeli v čolnu, se je žica nekam zaplela, tako da se jim je prevrnil čoln in so delavci padli v valovje.

Med tem, ko se je delavec Ambroz Rudolf s plavanjem rešil in zavžil mnogo strahu, je delavca Tonija Vinkota udaril rob čolna na glavo in ga je odneslo valovje. Na vpitje so prihiteli ljudje, med njimi znani pogumni reševalec, tovarniški moj-ster g. Henrik Ocvirk, ki si je v največji naglici poiskal dolgo vrv ter si jo ovil okrog pasu in sko-

čil v narasle valove, kjer ga je ovirala gosta megla nad vodo.

V zadnjih trenutkih in z naporom vseh sil je prijel ponesrečena ter ga s pomočjo na bregu sto-ječih ljudi, ki so vlekli vrv, kakih 200 metrov od kraja nesreče privlekel na breg, kjer se je tudi reševalec zgrudil.

Tonija Vinkota so, ker je bil še nezavesten, prepeljali nato v ljubljansko bolnišnico. Upamo, da vsi trije okrevajo.

Naše največje občudovanje zasluži reševalec g. Ocvirk, ki je tvegaj svoje življenje, da reši to-variša.

Pripomnimo, da je že osem oseb rešil sigurne smrti, med temi pred letom nekoga orožnika in neko deklico, ki sta bila globoko na dnu vode.

Reševalec zasluži s tem činom ne samo obi-čajno nagrado, temveč posebno odlikovanje za svo-jo hrabrost.

**Smučanje ljudski sport v Sloveniji**

Rateče, 7. januarja.

Ti dve sliki nam kažeta, da je smučanje tudi na Slovenskem postalo ljudski sport in da to ni le na Norveškem. Prav za prav so smučanje sloven-ski Bločani poznali že tedaj, ko svet besede špori sploh še ni slišal. Toda to je drugo poglavje.

V mestih, kjer je šport še precej nerazvit in nov, je smučanje šport bolj za odrasle. Po mno-gih slovenskih vaseh pa smučajo otroci — in to včasih boljše ko mestni športni rekorderji.

V Ratečah-Planici je bila v nedeljo po bo-žiču smučarska tekma otrok do 11. leta. Pobudo za tako tekmovanje so dali otročiči hrvskega knji-ževnika Velimira Deželica ml., ki so tu na božič-nih počitnicah.

Tekmovalo je 10 dečkov in 10 deklic (lani 9 dečkov).

Ena slika nam kaže prizor otrok na startu, druga pa nam kaže radovedneže, ki gledajo od-likovanje malega zmagovalca.



**Požar pri Dravogradu**

Dravograd, 6. januarja.

V nedeljo 4. t. m. v večernih urah je izbruh-nil na Sušnikovem veleposestu (Halbert) v Črne-čah v odsotnosti lastnika na še nepojasnen način požar, ki je uničil gospodarsko poslopje, novozgra-jeno »huto« za seno in ruš hemijske sušilnice. Zvonenje v Črnečah in v Dravogradu je klicalo za-strašeno prebivalstvo k rešilnim delom. Skoro takoj je prihitala na pogorišče novo ustanovljena črneška požarna bramba, toda kmalu za njo, in sicer skoro istočasno tudi požarni brambci iz Dravo-grada in iz Guštanja s svojimi motornimi briz-galnimi. Hitremu in odločnemu delu vseh teh dru-štev je bilo zahvaliti, da se požar še ni bolj raz-širil. Nastala škoda je velika in razen pri »huti« za seno vsaj deloma krita z zavarovalnino.

S 1. januarjem t. l. je prevzel naokoli dobro znani in zmojni mesar Valentin Paternuš v svojo izključno vporabo gostilno in mesarijo, ki jih je kupil še pred dobrim četrletjem od prejšnjega last-nika F. Domaingo.

Tudi »Hotel Pošta« v Dravogradu je prešel pred nekaj časa v last občine Dravograd. Hiša bo služila v stanovanjske svrhe. Kupna cena je zna-šala 250.000 Din.

**Drzen vlom v župnišču**

Sv. Rupert v Slov. goricah, 8. januarja.

Pretekli večer je drzen vlomilec s ponarejenim ključem odprl glavna vrata in potem vlomil vrata sobe g. kaplana, kateri je sedaj na dopustu. V sobi je s silo odpiral razne predale in pustil za seboj vse razmetano. Iskal je samo denar. V mi-znici je našel nekaj srebrnih dolarjev in kron; samo te je vzel kot plen. Čudno je, da ni vzel s seboj raz-nega jedilnega orodja, katerega je bilo v isti miznici. Tudi drugih stvari se ni dotaknil. Orožniku so vlo-milcu na sledu.

**Muslimanski post „ramazan“**

Sarajevo, 8. januarja.

Letošnji muslimanski veliki post »Ramazan«-šerife bo pričel 18. januarja in bo trajal en mesec dni. To je za muslimane mesec posta in molitve. Ramazan se ne obhaja vedno ob istem času. Vsak naslednji ramazan se pričinja 10 dni prej, kakor janski, zato je ramazan lahko spomladaj, poleti, je-seni ali pozimi. Traja pa vedno 30 dni.

Pravoverni muslimani ne smejo od zore pa do poznega večera nič jesti, nič piti, nič kaditi. Kdor hote prekrši post samo enkrat, se mu ni treba več postiti, ker ves poznejši, še tako strogi post mu nič ne pomaga. Oproščeni od posta so samo težko bolni in taki, ki morajo potovati po svetu. V tem času je vsak musliman dolžan revežem deliti mloščino in sicer 30ti groš od vsega denarja, ki ga je v teku leta zaslužil, in 40to oko žita, kolikor ga je to leto prodal. To muslimani imenujejo zečat, pomeni pa rasti, povečanje pa tudi očiščenje, ker po musliman-ski verji se tistemu, ki daje zečat, odpuste vsi grehi. Post ramazan spada med glavne muslimanske za-povedi. Zato se mora postiti vsak musliman od 15. leta in vsaka muslimanka od 10. leta do konca svo-jega življenja. V tem času mora vsak musliman tudi po predpisih izvrševati druge verske dolžnosti. Tako na primer: kdor bi se postil, a se ne bi klanjal z obrazom do tal pri molitvi, temu bi post nič ne veljal.

Kakor vidimo, so muslimanski verski predpisi izredno strogi. Kljub temu se jih vestno drži ogrom-na večina muslimanov, bodisi naših, kakor tudi onih drugod po svetu. Le del inteligence, ki se nazivlje svobodomiselnost, opušča te navade, a pred lastnimi rojaki se nikdar nihče ne drzne norčevati se iz ver-skih predpisov. Pravoverni musliman namreč v ta-kih stvareh ne pozna šale.

Menimo, da bi v izvrševanju verskih dolžnosti in v spoštovanju verskih obredov muslimani bili lahko nekoliko zgled marsikateremu kristjanu.



**Rešite se bolečin v križu**

če uporabljate SLOAN-ov LI-NIMENT, ki naglo preganja bo-lečine. Majhna množina s katero se namažete po udih in laktah, prodre takoj v kožo, zmanjša krvni prtlisk, pomiri živce in silno hitro začulite polajšanje.

Uporabljajte SLOAN zoper rev-matizem, bolečine v ledjih, išias, ledvične bolezni, izvinje-nje ter kontuzije in vsakovr-stne mišične bolezni.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

**SLOAN-ov LINIMENT**

preganja bolečine



**hripavosti, katarju pomagajo sigurno Kaiser-jeve prsne karamele**

V lekarnah, drog. in kjer so vidni plakati.

**Novosti Ljudske knjižnice Prosv. zveze v Ljubljani**

Baring Maurice: Die Verzauberte, roman, 2678a, in Triangel, roman, 2678a1. Valdes, D. Armando Palacio: Santa Rogelia, roman, 2679a. Hut-chinson A. S. M.: Das wachende Reich, roman, 2680a. Bernoville Caetan: Die heilige Therese vom Kinde Jesu, 2681a. Ardel Henri: Seule, 2473a2; Le feu sous la cendre, 2473a3; Le Mal d'aimer, 2473a4; La Nuit tombe, 2473a5. Perochon Ernest: Les Gardiennes, 2682a. Huysmans J. K.: La Cathé-drale, 2683a. Delly M.: Esclave... ou Reine? 2684a. Bordeaux Henry: Les Yeux qui s'ouvrent, 2685a. Bjedrich Miklavž: Ponesrečena zaroča in druge po-vesti, 2717a. Grum Slavko: Dogodek v mestu Gogi, igra v dveh dejanjih, 2718a. Cankar Ivan: La mia vita, 437b. Hildebrand D.: Weinheit und Jungfräu-lichkeit, 2689a. Asch Schalom: Moskau, roman, 2546a6.

Ljudska knjižnica Prosvetne zveze posluje na Miklošičevi cesti št. 5 (v Akademskem domu med hotelom Union in Vzemjno posojilnico) vsak dan razen nedelje in praznikov od 8—12 in od 2—7. Član more postati vsakdo, da se le zadostno leg-itimira.

★ Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialistj z visokim slo-vesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zado-voljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v le-karnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ne več luksus, temveč potreba za vsakogar je danes

**radijski aparat**

ki Vam prinese vse iz celega sveta, kar Vas za-nima. Izbrati pa morate najboljšo Brezdvoma so danes na višku popolnosti radijski aparati

»PHILIPPS« in »TELEFUNKEN« s katerimi poslušate polovica sveta, kajti njihov sprejem je popoln.

Prav vsakdo si ga danes lahko nabavi. Napačno je Vaše mnenje, da stane mnogo denarja.

**Takoj povprašajte v veletrgovini Milana Sesslerja v Ljutomeru.**

ki Vam nudi najboljše aparate za polovično ceno in brez poviška na obroke. Niti ure ne odlašajte, zahtevajte še danes ponudbe in predvajanje.

**Številne nesreče**

Ljubljana, 9. januarja.

V ljubljansko bolnišnico so pripeljali večje šte-vilo ponesrečencev.

V kurilnici državne železnice je bil uslužben za delavca 72 letni starček Štefan Lukač, stanujoč v Medvedovi ulici 4. Ta je šel v četrtek zvečer po delu proti domu. Na zamrznj tračnici mu je spo-drnilo in revež je padel tako nesrečno, da se je močno potolkel po glavi. Reševalni avto ga je pri-peljal v bolnišnico. Njegove poškodbe so prav hude, vendar pa ne nevarne.

Sedaj v zimskem času imajo otroci mnogo ve-selja s sankanjem in smučanjem. Pri tem pa se žal pripetijo več nesreč. V ljubljansko bolnišnico so pri-peljali dva ponesrečena otroka. 14 letni delavčev sin Stanko Šefman iz Kranjske gore se je v četrtek smučal in pri smučanju padel tako nesre-čno, da si je zlomil desno nogo. Davi so ga z ju-tranjim gorenjskim vlakom pripeljali v Ljubljano, a kolodvora pa ga je v bolnišnico prepeljal reše-valni avto. Drugi ponesrečeni otrok je 8 letni pe-sestnikov sin iz Hudega Laza v občini Selca. Ta se je 7. januarja sankal po domačih brdih, pri sank-anju pa so se mu sanke zaletele v drevje in fantiček je telebnil tako nesrečno na tla, da si je zlomil levo nogo.

Težja nesreča se je pripetila včeraj popoldne na Celovški cesti pred pivovarno Union. Tam so se nekemu vozniku splašili konji, ki so prevrnili voz. Pri vozu pa je bil prav tedaj 18 letni brezposelni vrtnarski pomočnik Stanko Pavlin, na katerega je padel voz in zlomil Pavlinu nogo. Tudi njega je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

Na Dobrovi se je ponesrečil 67 letni užitar Franc Kuščar. Ta je padel doma in si zlomil levo nogo. Ljubljanski reševalni avto ga je prepe-ljal v bolnišnico.

V Kalobju pri Celju se je ponesrečil 71 letni prosjak Anton Lah. Ta je čistil hlev. Pri tem mu je spodrsnilo na cementnih tleh in revež je padel ter si zlomil levo nogo. Starčka je pripeljal v Ljub-ljano vlak, s kolodvora v bolnišnico na reševalni voz.

# Kaj pravite?

Hud in srđiti boj je bil ob božičnih praznikih sem v našem časopisu in v tase so si skočili časnikarji, mladi nadebudni peneci in kulturni delavci. Ampak ta debata te-le kurzice prav nič ne briga in bi je sploh ne omenila, ko bi se omejevalo bilo nekaj pripeljalo, kar bi utegnilo precej razčistiti pojme. Pripletli so je namreč začel »kulturni dogodek«, mimo katerega naša kurzica pod nobenim pojmom ne more. Ta kulturni dogodek je bilo goslovanje »dunajske opere« v Narodnem gledališču. Zapisali smo Narodno gledališče, ker si se vedno domišljamo, da to gledališče ni samo domena izključna lasti katerega omizja, ki po svoji volji človeku, kakšne naj bodo predstave, kakšen umetniški nivo in kdo naj gostuje v gledališču. Pa zopet ne vemo, kakšnega menaja je uprava narodnega gledališča. Saj je zagrebla že dosti grehov in nekaj smo jih zabeležili svoj čas tudi na tem mestu. Da pa bo uprava tako daleč pomizala slovenski kulturni hram, kakor ga je s tem goslovanjem neke nemške potujoče šmire, ki se je izdajala celo za avtorski dunajske opere in katero je uprava po svojih reklamiranih nočeh počela kar v dunajsko opero semo, tega si nismo nikoli mislili in nikoli pričakovali.

Prac za prac je pa prav tako Slovenska kultura, slovenska drama, slovenska opera, vsa slovenska umetnost je želela in je rasla v malih sobicah z cukrarni, v samotnih kaplanjih, v bornih stanovanjih in plaho upala, da bo nekoč gospoda priznala. Mesto tega pa se je te dni močno vedela v naš kulturni hram drzna nesramnost in še hujske verzificirane in uglasbene nemške prostitucije z dunajskih ulic! Le nobenih protestov, gonov! Kaj res niste na lihen zardeli, ko ste v sredo in v četrtek gledali in se nastajali ob dotipljih, sglah in dočumnostih, pa kaj dočumnostih, ob sami neprikrili nesramnosti na desek našega gledališča, s katerimi je zvečan toliko naše tradicije?

Naši operni pecci — na, saj niso sami ongli — so se ob tem goslovanju skrivali pomizani, bogveje, Mesto njih je tuče nesramno z odra podžgal nizkolne nogone nekaterih »izbrancev«. Kulturni delavci se je moral umakniti pred prostitucijo!

V ovri ta dva dni nismo videli širokih mas. Videli smo tam »načudenati« se take, ki imajo dnevno polno usta o kulture, ki pa za kulturo nikoli nič napravili niso in ki so pripravljani zrtvovali vse, kar je lepega bilo kdaj ustvarjenega na Slovenskem, samo za nekaj takih opernih večerov. Sedaj vidimo jasno črto, ki deli »sucerene izbrance« in pa široke mase. Naj bo takol Njim »beli kruh« dunajske opere, nam, širokim masam pa črni kruh slovenske kulture. Samo nekaj »zhtevajo te mase: slovensko gledališče, naš kulturni hram, pustite na miru!

## Koledar

Sobota, 10. jan.: Pavel, puščavnik. Viljem, škof; Agaton, papež.

## Mala kronika

★ Vsem, ki žele izseliti se v USA. Dogaja se, na nekatera krajna oblastva napotijo stranke k ameriški konzulatu v Zagreb, in to mnogokrat po nepotrebnem in to celo iz oddaljenih krajev, da se javijo osebo pri ameriški konzulatu in s tem povzročajo nepotrebne stroške, konzulatu in sami sebi pa v zameno mnogo časa. Radi tega opozarjamo vse interese, kadar pošiljajo konzulatu dokumente in prošnje za informacije o izseljevanju v USA, da bo konzulat hitro odgovoril in stranko obvestil, če je res potrebno, da se stranka sama zgleda na konzulatu. Enako velja tudi za one, kateri so dobili potni list za USA in prosijo za ameriško vizo.

★ Treznostna akcija v dravski banovini. V Celju bo začel v kratkem izhajati nov mesečnik »Jutranja zarja«, glasio treznostnega gibanja v dravski banovini. Obravnaval bo trezno mišljenje in življenje, prinašal zanimivosti iz liturgije ter gojil našo domačo moderno religioznost. Stal bo na leto 10 Din, naročila sprejema Pavlič Lojze, gimn. profesor, Celje, Vila Zuza.

★ K članku »Ni dovoljeno!« V večeršnjem člančiču »Ni dovoljeno« je bilo tiskano, da je g. ban član zveze gospodarskih združenj. To je tiskovna pomota. Glasili bi se moralo, da je g. Potočnik pripotoval pristop k »Zvezi slovenskih združenj«, ker je njen član g. ban dr. Marušič.

★ Namesto vena na grob župana Pogačniku sta gg. Piatnik in Krisper darovala 500 Din za občinske reveze, za kar se jima izrekla topla zahvala.

★ Organizacija diplomiranih tehnikov. Ti mladi, ambiciozni ljudje so sklicali pretekli četrtek v zeleno dvorano Uniona svoj sestanek, da z njim informirajo vse dipl. tehnike, ki še niso člani, o organizaciji, njenem delu in cilju ter o doseženih uspehih. — Za naše prilike je bila udeležba naravnost izredna, kar nas ponovno utrdjuje v prepričanju o solidarnosti in krasni stanovski zavestnosti dipl. tehnikov. Sestanek so s svojo udeležbo počastili ravnatelj Tehn. sred. šole g. J. Reinsner in inšpektor strok. šol dravske banovine g. prof. Presl, g. prof. dr. Valentin Rožič, pa je s svojega doma, kjer je lahko zbolel, naslovil na sestanek prisrčne pozdrave, opravili ter bodrilo k skupnemu agilnemu delovanju. Koj ob začetku so funkcijonarji obravnavali namen in delovanje organizacije, nato pa se je otvorila debata o pravici vstopa dipl. tehnikov na tehnične fakultete. Ta debata, v katero so posegali tako udeleženci sami, kot tudi dr. Reinsner in prof. Presl, je jasno pokazala potrebo dokončnega doznanja tega vprašanja, kar pa bo mogoče le, ko bo organizacija predstavljala strnjeno enoto tako sama zase kot tudi napram javnosti in oblastem. Ob koncu se je sklenilo, da se v Ljubljani osnuje posebno tajništvo, ki bo posredovalo med člani in upravnim odborom, ki je trenutno v Mariboru, dokler se ta ne prenese zopet v Ljubljano. Želim organizaciji, da svoje delo, započeto že leta 1923., dovede do velikih uspehov!

★ Dar tehnični fakulteti. Tehnična fakulteta — stolica za ceste in železnice — v Ljubljani (prof. inž. Alojz Hrovat) je za novo leto nenadoma prišla v posest dragocenejšega noveletnega darila. Poklonjen ji je bil kompleten risalni stroj »Isis«, katerega si zbog nezadostno odmerjenega kreditu za nabavo iz lastnega ni mogla nabaviti kljub vsem velikim koristim, ki jih nudi tehniki ta risalna naprava. Za to darilo se ima stolica zahvaliti požrtvovalnosti nekaterih naših gradbenih tvrdk, ki so velikiodušno prispevale za nakup stroja, in sicer so to tvrdke: inž. Adolf Duklič & drug, gradbena družba »Obnova« in inž. Josip Dedeč, ki so prispevale vsaka po 2000 Din. Ostalo potrebno so zložili: stavbno podjetje inž. Fran Tavčar, Stavbna družba d. d. in Slovenska gradbena družba »Slograd« z zneski po 500 Din ter stavbenik Miroslav Župan s prispevkom 400 Din. Veliko zaslugu pa ima pri tem g. višji rač. svetnik Drago Lunder, ki je pridobil našete ugledne darovalce za poklonitveno nabavko.

★ Zrebanje loterije Doma služkinj bo v nedeljo 11. januarja ob 4 popoldne v Mestnem domu. Le tiste srečke, ki bodo plačane pred zrebanjem oziroma na pošti že vsaj tekom današnjega dneva, pridejo za dobrote vpoštev.

★ Nova odmera dopolnitve prenosne takse za dobo od 1. januarja 1931 do 31. decembra 1935. V zmislu predpisa 12. pripombe k tarifni postavki 12 zakona o takсах je potekla za 31. decembra 1930 druga taksnna perioda za plačevanje dopolnilne prenosne takse ter prične s 1. januarjem 1931 nova perioda, ki bo trajala do 31. decembra 1935. Z ozirom na to, da se mora dopolnilna nova taksnna perioda na novo odmeriti, so dolžne vse pravne osebe (družbe, zadrage, društva, ustanove, prosvetne in cerkvene občine itd.), ki bodo s 1. januarjem 1931 v posesti nepremičnin, da najkasneje do 15. januarja 1931 predložijo davčni upravi (v kateri okolici spada) na posebi tiskovini napoved svoje nepremičnine invine. Tiskovine se dobijo pri pristojnih davčnih uradah za 2 Din za komad. Kdor v določenem roku ne predloži napovedi, bo moral za vsa petletno taksnno periodo plačati dopolnilno prenosno takso v dvojni višini.

★ V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine št. 2 od 8. januarja t. l. je objavljen »Zakon o notranji ureditvi, osnavljanju in popraviljanju zemljiških knjig«, dalje »Pravilnik Zdravstvenega doma v Medvodah«; »Pravilnik o uporabi ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje nedržavnih cest v območju dravske banovine«;

»Razglas o izpremembi zdravstvenih občin Krško, Cerklje ob Krki, St. Janž na Dol. in Koroška Bela«; »Pojasnilo o največji dovoljeni obremenitvi za motorna vozila« in »Popravek k razglasu o opravljanju občinskih blagajniških poslov v občinah dravske banovine«.

★ Najvažnejše gospodinske knjige: Vsaka varčna in skrbna gospodinja si bo prizadevala, da se v svojem stanu vsestransko izobrazi in si pridobi praktičnih navodil in nasvetov. Slovenci imamo danes že precej bogato gospodinsko literaturo. Naj omenim le nekaj najvažnejših: Kulinišek; Slovenska kuharica. Priredila S. M. Felicita Kulinišek. Sedmi natis, velika izdaja z mnogimi slikami in besedilo in več barvnimi tabelami. Knjiga ima 666 strani in stane vezana v celo platno 100 Din. — Gospodinjstvo. Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Solam in gospodinjstvu sestavila S. M. Lidvina Purgaj. Drugi pomnoženi natis s 156 slikami med besedilom in 296 stranmi. Cena 40 Din, vezana 60 Din. — Varčna kuharica, zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Pisjala Marija Remec, 231 strani, cena 36 Din. — Nasveti za hišo in dom. Zbirka praktičnih nasvetov za vsakega gospodarja in gospodinjstva. 410 strani, 20 Din, vezana 30 Din. — Prirokovanje perila po životni meri. Sestavila Ema Arkova, učiteljica na tehnični šoli. 40 Din. 64 strani. Vsebinska: Životno, posteljno, namizno in hišno perilo. Vse te knjige je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, kjer se tudi naročajo.

## Ljubljana

### Več doslednosti!

Precejšnje sitnosti bi imel fetiš, kdor bi se hotel poglobiti v najgloblje vzroke sklepov ljubljanskih občinskih svetnikov. Težavno je n. pr. razumeti ključ in vidike, po katerih se sestavljajo odseki v občinskem svetu.

Dobro se še spominimo, ko je bilo nekoč izpraznjenih nekaj odborovskih mest v tržnem odseku. Eden od občinskih svetnikov je predlagal v ta odsek občinskega svetnika g. Musarja. Tedaj je vstal g. župan dr. Dinko Puc in zahteval, naj imajo v tem odseku glavno besedo zastopniki konzumentov in ne zastopniki prodajalcev, producentov ali mesarjev. Občinski svet je tedaj ugodil upravičenim zahtevam g. župana.

Nekoliko kasneje je bilo treba izpopolniti upravni odbor Mestne hranilnice, kjer je nastalo vakantno mesto po smrti dr. Jeriča. Nekdo je predlagal v upravni odbor občinskega svetnika g. mr. Sušnika. Tedaj je zopet nekdo vstal v občinskem svetu. Bil sicer ni to g. župan dr. Dinko Puc, pač pa tedanji občinski svetnik, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne g. Karel Čeč. Ta je protestiral proti kandidaturi g. mr. Sušnika, češ, da je mr. Sušnik že v upravnem odboru nekega drugega denarnega zavoda in da torej ne gre, da bi zastopnik konkurence imel vpogled v delovanje Mestne hranilnice. Občinski svet pa se na ta tudi upravični protest ni oziral in je bil mr. Sušnik res izvoljen v upravni odbor Mestne hranilnice.

V četrtek se je zopet vrnila občinska seja in na tej seji je bilo treba zopet izpopolniti odseke, iz katerih so izpadli bivši obč. svetniki in namesto katerih naj bi se izvolili novi. Na splošno začudenje vse javnosti, ki je večerjal brala v časopisih o tej izpopolnitvi, je bil izvoljen v odsek za upravo mestnih hiš g. Ivan Freljih, novi občinski svetnik, ki pa je poleg tega tudi predsednik društva hišnih posestnikov. Precej Ljubljancanov je, zlasti med stanovjskimi najemniki — med temi so tudi vsi stanovjski najemniki v mestnih hišah — ki jim ta izvolitev ne gre v glavo. G. Freljih je predsednik hišnih posestnikov in naravna tendenca hišnih posestnikov je, da so stanovanja čim dražja. Poznamo poštenost in lojalnost g. Freljih in vemo, da je sam odločen nasprotnik stanovjskih najemnikov nad zlato praprot, vendar pa je g. Freljih v občinskem odboru in torej tudi v tem odseku le zastopnik hišnih posestnikov, ki pa ne smejo imeti z upravo mestnih hiš prav nič opraviti. Slaba poteza občinskega sveta je bila torej, da je izvolil g. Freljih prav v ta odsek, kamor prav nič ne spada. Poznamo pa sposobnosti g. Freljih in vemo, da niso majhne. V marsikaterem drugem važnejšem odseku bi bil g. Freljih mož na mestu. Zakaj bi občinski svet izvolil g. Freliha n. pr. v gremij ali v finančni odsek ali pa celo v gradbeni odsek? Povsod bi g. Freljih znal s svojimi izkušnjami dosti svetovati in marsikaj še neznanega povedati ostalim občinskim svetnikom. Toda v teh odsekih g. Freljih ne najdemo. Več doslednosti torej gg. občinski očetje.

### Kaj bo danes?

Drama: Mercadet Red C.  
Opera: Moč usode. Red E.  
Ljudski kino Glinice: Ob 8 zvečer: »Smrtni krik«.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta, in dr. Stanko Kmet, Dunajska 41 (Sv. Kristof).

● Mrtvoud je zadel večeraj popoldne profesorja H. državne gimnazije g. Davorina Zgrabliča na njegovem stanovanju v Knezovi ulici 33. Ohromela mu je popolnoma desna stran telesa in tudi govoriti ne more nič. Reševalni avto je g. profesorja Zgrabliča prepeljal v bolnišnico. V Ljubljani zelo znanemu gospodu in simpatičnemu istrskemu emigrantu želimo skorajšnje okrevanje!

● Ugrabljeni Sabince je naslov veseligrki, ki jo bodo vprizorili v Rokodelskem domu jutri ob 7 zvečer. Igra ima polno izredno komičnih zapletljajev in bo gotovo ugajala občinstvu. Priporočamo, da si vsakdo nabavi vstopnico že v predprodaji, ki bo danes ob 6 do 8 zvečer in jutri od 10 do 12 popoldne v društveni sobi Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12.

● Veliko zanimanje vlada za nedeljski koncert zboru Glasbene Matice ljubljanske, na katerem se bo ponovila Berliozova dramatična legenda za soli, zbor in orkester, »Faustovo pogubljenje«. Ta dramatična legenda je ena največjih zborovskih del francoske literature in stalno na koncertnih programih vseh onih glasbenih ustanov, ki so zmogne in sposobne, izvajati tudi največja dela. Ravno v poslednjih mesecih je bilo to delo večkrat izvajano v vseh glasbenih centrih in povsod z ogromnim uspehom. Ogromen uspeh je imelo tudi izvajanje v Ljubljani in pa v Zagrebu sredi minulega meseca. Kot solisti bodo nastopili gdčna Vera Majdličeva, g. Josip Gostič in pa odlični naš baritonist g. Robert Primožič, ki poje veliko partijo Mefistofela. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

● Treznostni predavanji v Ljubljani. Ponovno vabimo trezno mladino, da se udeležijo sestanka danes ob 10 na drž. m. učiteljsku, ostalo občinstvo pa vabimo na predavanje, ki ga priredi prof. Lojze Pavlič iz Celja v nedeljo ob 8 zvečer v Unioni.

### Po'asnjeni člomi

Pred nekaj dnevi smo poročali o velikem uspehu ljubljanske policije, kateri se je posrečilo, da je izsledila nevarno vlomsko tolpo. Ta tolpa se je specializirala na vloome v samotne trafike in pa na cerkvene tavnine. Vlomila je tako v trafiko zadrage »Poštni dom« pri šentjakobskem mostu ter v štiri cerkve: v stolno, frančiškansko, sv. Jožefa, sv. Petra in na Viču.

Detektivski so po vnetem in skrbnem nadzoruvanju sumljivih oseb le izsledili to vlomsko tolpo in jo prijeli. Sedaj je preiskava zaključena. V vlomski bandi so bili trije mladi fantje in sicer: 24-letni Ševljari R. V. iz Litije, 18 letni Ševljari I. J. iz Vevč in 20 letni zidarski vajenec F. F. od Sv. Tomaža pri Ormožu. To troperca detelja je kradla kar po sistemu, vodil pa jo je V., ki je študiral kriminalistiko že osem semestrov, to se pravi, da je bil že osemkrat kaznovan radi tavnine. J. pa šestkrat. Na policiji so mladim nepridipravom dokazali šest vlomov in več tavnin. Izročeni so sedaj vsi trije sodišču, ki bo vsakemu naročilo, naj študirajo še po en semester v jetnišnici.

● Na koncertu, ki ga bo priredil Zagrebški kvartet v ponedeljek v dvorani Filharmonične družbe, se bo izvajal poleg kvarteta staroklasika Bocherinija in svežega, živahnega ameriškega kvarteta Dvojnaka tudi Škerjančev kvartet »Sonatina da camera«. To delo je doseglo na koncertu Zagrebškega kvarteta v Zagrebu 3. decembra izredno velik uspeh pri publiki in kritiki, ki je bila enodušna in hvale. Odličnost Zagrebškega kvarteta nam jamči, da bo delo tudi v Ljubljani izvajano na najbolj popoln način. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni.

● Pri dohodnem koncertu v »Zvezdic«. Ker obhaja restavrirani in kavarnar Franc Krappel & 40 letnico, odkar je iz skromnih začetkov otvoril prvo slovensko kavarno v Ljubljani, je priredilo njegovih 80 uslužbencev v proslavo redkega jubileja dela dobrodelni monstre-koncert v veliki dvorani Kazine. Čisti dobiček je namenjen revni šolski mladini in upamo, da bo donos prireditve pripomogel mnogim našim revnim šolarjem do nove obleke in obutve, ki je tako potrebujajo. Koncert, ki so ga izvajali godbeniki vseh treh godb v »Zvezdic«, ojačeni s člani godbe dravske divizije, je bil prvi glasbeni užitek. Program je obsegal pester niz glasbenih točk, katerim so izmenoma dirigirali dirigenti vseh treh godb, za kar so želi lepe aplavze in prejeli vence. Koncerta se je udeležil župan dr. Dinko Puc, podžupan prof. Evgen Jare, mnogi odličnjaki iz ljubljanske družbe ter obilo občinstva.

● Na ženski strokovni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti (Sv. Jakoba trg) se bo pričel redon pouk v ponedeljek 12. januarja. Vodstvo.

● Ujet kolesarski tat. Mnogo tatvin koles se pripetilo v Ljubljani, le malokdaj pa anese slučaj, da primejo kakega tatu, kar je tudi zelo težko. Tat pride, se vede na kolo in izgine. Sledi pa ni za njim nobene. V četrtek zvečer pa so le prijeli enega tatu. Ključavnarski vajenec Golja je pustil svoje kolo v Mahrovih hiši na Krekovem trgu. To je opazil prebrisan tat, ki se je hitro vesedel na kolo in jo pobrisal z njim. Komaj pa je minilo pol ure, ko je tata ustavljal stražnik in ga prijel. Tat je moral na policijo, kjer se je izkazalo, da ima v rokah nevarnega zločince, 25 letnega Richarda Vrankarja. Ta je prišel šele lani iz Trsta v Ljubljano in je tu opleni več trgovin, nakar so ga prijeli in je moral dalje časa sedeti v ječi in je bil šele pred kratkim izpuščen na prost. Sedaj pa bo zaradi tavnine kolesa zopet za nekaj časa ob svobodo.

### Novo meso

Mesto cvetja na grob pokojnega gospoda Franc Puša, posestnika v Vel. Češnjicah pri St. Vidu pri Stični, je darovala družina Ignacija Medved iz Kandije tuk. Vincencijevi konferenci znesek 200 Din. — Iskrena hvala!

Umril je v sredo 7. jan. ob 10 zvečer v kandidski bolnišnici 23-letni Vovk Lojze, caud. int. Blag mu spomin!

### Kamnik

Veški zbor »Gorenjci« vprizori s sodeloovanjem dramskega odseka v soboto, 10. januarja ob 8 zvečer in v nedeljo, 11. januarja ob pol 4 popoldne v Kamniškem domu veseligrko s petjem in tleh dejanjih »Radikalna knuac«. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Albrechta Karla. K občini udeležbi vabi društvo »Kamnik«. Ker je igra zelo vesela in polna zdravega humorja, ne bo nikomur žal, kdor bo šel gledat.

### Dol pri Ljubljani

Prosveta. Tukajšnje Katoliško izobraževalno društvo naznanja, da priredi jutri, t. j. v nedeljo, 11. januarja, zanimivo zgodovinsko 5dejanjsko (Anton Medvedovo) dramo: »Za pravo in srec«. Pričetek točno ob pol 4 popoldne. K obilni udeležbi vjudno vabimo, posebno pa vse naše prijatelje, da s svojo udeležbo pokažemo še vedno zvesto in neomajno zanimanje za katoliško prosvetno misel. —



## Trbovlje

V ponedeljek 12. t. m. se začne ob 9 popoldne v meščanski šoli tečaj za ženska ručna dela. Za prvi čas se bo poučevalo: mrežanje (file), klekljanje in vezenje. Druge tehnike pridejo na vrsto med tečajem. Novih priglasenk se za enkrat ne more več sprejeti zaradi pomanjkanja prostora in preobležnosti učnih moči.

Spremembe občinskega odbora. Razrešeni so: Gaspard Jakob, duh. svet. Ahač Rudolf, predsednik kmet. podružnice, Aršek Janko, predsednik krojaške zadruge, inž. Burger. Novolimenovani pa so: inž. Pesoglio, Čestnik Alojz, Restar Franc, Ušenik Leopold.

Surovo ravanje z živaljo. Na kraju Re je se nahajajo velike razpokline zemlje zaradi spodaj nahajajočih se jam, nastalih od izkopavanja premoga. Pred par dnevi se je nekomu zameril njegov pes. Pejal je žival k prepadu, je napol ubil ter vrgel v prepad 13 m globoko. Žival je v prepadu javkala ves dan. Mimoidči ljudje so uganili, da se nahaja notri kak otrok in so obvestili orožništvo, ki so poslali na kraj rudniško rešilno moštvo, da preiščejo, kaj se nahaja v prepadu. Ti pa so izveklil ven napol živega psa. Za mučenje živali neasmisljeni zlovek res zasluži kazni.

## Ježica

Naraščanje prebivalstva v občini Ježice v letu 1930. V letu 1930. je bilo rojenih 68 otrok, poleg tega je bilo v bolnišnici rojenih iz naše občine še šest otrok, od rojenih otrok jih je umrlo 5. V letu 1930. je umrlo v obeh farah občine 31 oseb, med temi je 6 tujecev, ostalih 25 so domačini. Moških je umrlo 13 in 18 žensk. Najstarejši med umrliimi je bil 83 let, najmlajši pa 10 let, od žensk je bila najstarejša 93 let, najmlajša 32 let. Umrlo jih je vsled starosti 17, 5 otrok vsled božjasti, 3 vsled bolehanja na tuberkulozo, 2 utopljenca in 4 vsled raznih bolezni. Nalezljivih bolezni v letu 1930. ni bilo. Iz tega se vidi, da je zdravstveno stanje v naši občini jako ugodno. V občini se nahaja sedaj približno 4000 ljudi. Hišnih posestnikov je 415 in 458 stanoviščnih družin.

Stavbeno gibanje v letu 1930. V letu 1930. je bilo izdanih 70 stavbenih dovoljenj. Od teh 46 za novo hiše, ostalih 24 se je izdalo za preidavano hiš, gospodarskih poslopaj in ograj. Za leto 1931. se obeta, da se bo zgradilo še več. Med tem bo tudi dograjeno še novo kopališko poslopje g. Stirna z Ježice ob Savi.

Stanje živine. Ob priliki zadnjega statističnega štetja se je ugotovilo, da je v občini Ježica 294 konj, 870 govodi, 5 koz, 1545 kokoši in 104 pancev čebel, od teh 85 znidaršičevih. Vozov je prijavljenih 418. Kužnih bolezni v letu 1930. ni bilo.

Napredek ježenskih gasilcev. Ob polnštevilnosti gasilcev je na sv. Treh kraljev občini zbor sklenil, da v letu 1931. nabavi novo motorno brigadino. V to svrho je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno za nakup motorne brigadine. Društvo v letu 1932. praznuje 32 letnico svojega obstoja.

Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo 11. januarja 1931 popoldne ob 3 igre »Črna ženac« in jo ponovi zvečer ob 8. Ker bo predstava jako zanimiva in dobro nastudirana, prijatelje društva vjudno vabimo, da se prireditve udeležijo.

## Vrhnika

Proslava sv. Avguština. Prosvetno društvo proslavi 1100 letnico sv. Avguština na svojem prosvetnem večeru v četrtek 8. t. m. zvečer v Rokodelskem domu. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

Ljubljania in vsi njeni pritoki so radi zadnjega deževja in snega zelo narasli.

## Begunje pri Cerknici

Matične številke za 1. 1930. V preteklem letu je bilo poročenih 9 parov, rojenih 32, umrlo pa jih je 18.

Občni zbor. V nedeljo 11. t. m. se bo vršil v Domu občini zbor tukajšnjega prosvetnega društva.

## Kranjska gora

Nevoščljivost je grda. Bohinjeci so nam nevoščljivi — radijo nam je to razodel — če gre k nam več smučarjev kakor k njim, mi pa zopet neradi vidimo, če gredo premožni mimo nas v Planico. Privoščimo drug d'ugemu, veselji jih sp ejujimo in prijazno ter cenno jim postrežimo, pa ah bomo imeli vsi dovolj. Vse naj se vrši v bratski ljubezni.

Promet je pri nas precej obsežen. Tako n. pr. je vozilo tekom l. 1930 čez Pedkorenko sedlo okrog 2000 vozil z beacinom, po državni cesti skozi Kranjsko goro gero gnevedo do 200 voz, v najslabšem slučaju do 70. In koliko je raznih smuč in smučič? Kdo jih bo preštel?

Regulacijski načrt, je tretji, je narejen. Bo li ugajal? Bojši je kakor prejšnja dva. Ozira se na sedanjo Kranjsko goro. Par hiš in nekaj polja se bo moralo sicer umakniti raznim zamišljenim ušcam in cestam. Pa nič ne de: za dobro stvar je treba nekaj žrtvovati. V načrtu so označene tudi stavbne parcele. Sveveda bo do končne odobritve še prece: nasprotovanja, ugovorov ter pritožb in do popolne urešnitve bo morala preteko tudi 150 let. Če se pa izpeše, bomo dosegli in presegli sedanji St. Moritz in Davos.

## Šoštanj

Šahovska tekma med tuk. klubom in ma. riborskim dij. klubom se je končala z zmago gostov. Rezultat: 5 in pol proti 2 in pol točkam. Tekma je bila od začetka pa do konca zelo zanimiva in napeta. Moštvi sta bili v splošnem enakomerni. Ie v teoriji so gostje pokazali večje znanje. Sigurno pa je, da bi bil rezultat drugačen, če bi bil domači klub nastopil v kompletini postavi. — Dvoboju je prisostvovalo lepo število kibicev in tako je bila ta tekma, upamo, tudi izdatna propaganda za šah v Šoštanju.

Mrtvaski zvon. V ponedeljek je v slovenjgraški bolnišnici umrlo po daljši hudi boleznii ga. Amelija Pečovnik. Pokopani so jo v sredo na tuk. pokopališču. — Blag ji spomin!

Maribor

Tragična smrt 80letne starke

Dolgo je ni bilo večeraj zjutraj iz njene sobice kakor običajno. Šli so pogledat v njeno podstrešno sobico v Marmonotovi 9 ter opazili, da prihaja iz sobe dim. Udrli so v sobo, nasproti jim je udaril gost dim, ki je obšel ves prostor. V postelji so našli njo, 80-letno Marijo Spito vo, že mrtvo. Smrt je nastopila, kakor se je pozneje izkazalo, radi zadušitve. Na lice mesta so prihiteli gasilci, ki so odstranili vsako nevarnost večjega požara. Na stropu se je namreč vnelo tramovje, pa tudi lesene stene so golete. Ogenj je nastal najprej radi tega, ker so se stene radi pregrtetosti v bližini se nahajajoče počeli vneti. Truplo tragično umrle starke so prepeljali v mivašnico na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Se: mariborski želodec

Zapisali in objavili smo že nekaj številki; med najpomembnejšimi pa so tiste, ki jih objavljamo danes. Tifejo se zaužijeta mesa, v kolikor zadeva množine v mestni kluvači zaklanih živali. Statistika pravi; v letu 1930 je bilo v mestni kluvači zaklanih 379 b. k. 1369 volov, 3374 krav, 698 tele, 3514 telet, 421 ovac, 103 kozlički, 7895 svinj nad 50 kg, 936 svinj pod 50 kg, 14 odrojkov in 480 konjev. Povsem jasna slika se nam nudi ob kilogramih, ki jih predstavljata ta ogromna masa blaga. Ob povprečnem računu dobimo: 3.556.112 kg ali 3556 ton. To se pravi, da bi bilo treba povprečno 296 železniških vagonov za prevoz tega blaga, če vzamemo, da pride na vsak železniški voz povprečno 12 ton blaga. Ali pa tudi: pet volov. Vsekakor niso Mariborčani slabi mesojedci. Pri 30.000 prebivalcih pride na vsakega Mariborčana 118 kg na leto ali pa nekaj več kakor ena tretjina krave.

Ban dr. Marušič bo jutri prisostvoval smučski tekmi na Pohorju, ki jo priredita mariborski smučarski klub oz. zsmksportni odsek SPD.

V unionskem kinu predvaja do vključno 12. t. m. mariborska Prosvetna zveza film »Kralj vagabundov«. Ta častni prirakec je nosil največji francoski lirski pesnik srednjega veka Francois Villon. Franceja se ravno pripravljajo, da letos na najbolj svečan način proučijo.

500-letnico rojstva tega »kralja vagabundov«, ki je moral biti potentakem le nekaj več kakor pa »kralj vagabundov«.

Pri Klopnem vrhu bo stari in cilj ob priliki jutrišnje smučske tekme zsmksportnega odseka SPD Maribor-Ruše za klubovo prvenstvo. Tekmovalci morajo biti verificirani. Dolžina proge za senjorje 15 km, za juniorje 10 km, za dame pa 5 km. Prijave še danes do 16 pri Buzesu.

Na ribjem trgu so večeraj prodajali; karpe po 22 Din, »šleje« po 24, polenovko pa po 15 Din/kg.

V mariborskem gledališču se prihodnji terek uprizori F. Wedekindov »Duh zemlje«. Nastopi skoraj ves dramski ansambl, režiser J. Kovič, vodja mariborske drame. Po režiserjevih zasnutkih sta izvršila čisto nove dekoracije gledališki slikar g. Ussar in gledališki mojster I. Borik.

Strel po nesrečnem naključju. 20-letnega vozača v mežinskem svinčenem rudniku Maksa Winkla je pri prozkušanju samokresa po nesrečnem naključju ustretil v levo nogo šofer Ivan Poljanar. Ranjenca so prepeljali v tukajšnje sotošno bolnišnico.

iz dravske brvi... Stefan Frank, strugar v delavni drž. žel., je prijavil počitja, da je v noč na petek, ko je šel s svojim sinom po dravski brvi, zaslužal v ozadju skok v Dravo, čemur je sledil močan krik. Očividno se je nekdo v samomorilnem namenu povaljal v Dravo, vendar se doslej neznanečeva identiteta ni mogla ugotoviti.

Najprisrčnejša hvala. Za fond revnih dijakov je daroval g. Josip Ajdžšek 100 Din, dr. K. 100 Din. Najlepša hvala v imenu revnih dijakov.

V studenski ljudski univerzi predava v ponedeljek, dne 12. t. m. strokovni učitelj Ivan Robnik o temi: Clovek na poti k cilju.

Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Minašnikova lekarna pri Orlu na Glavnem trgu.

Lastnike motornih vozil v Mariboru opozarjamo, da imajo do 20. jan. 1931 zaprositi pri predložiteljstvu mestne policije v Mariboru za dodelitev novih evidenčnih številki za leto 1931. Potrebni formulirji se dobijo pri g. referentu v sobi št. 11. Proč onim, ki bodo neopravičeno zaostali, se bodo uvedlo kazensko postopanje. Prijavi je priložen potrdilo o plačanih letnih taksih in dekret o dodelitvi evidenčnih številki.

Št. Lourenc v Slov. goricah

Kmet, nad, šola, ki je bila ustanovljena meseca novembra pre. leta, lepo napreduje. Vpisanih je čez 60 kmetških fantov, ki redno obiskujejo predavanja; vsakekoro časno za našo faro, želimo samo, da bi se res vsi fantje z resnostjo priprijeli tega tako potrebnega študija, da bi tako tudi učiteljstvo zelo uspehe svojega truda. — Nevarno je zbolel tuk. župnik g. Jožef Sinko. Želimo skorajšnjega okrevanja. — Umrli je g. Alojzij Simonič v visoki starosti 88 let; bil je stari veteran, ki se je bojeval v letih 1866 in 1868, proti Italijanom in Prusom v Sleziji. Kaj rad je privedel svoje doživljanje, zlasti kako so takrat punke snabivali, ko so se lomaj vsak mesec enkrat srečali s sovražnikom. Naj mirno počiva v domači zemlji!

Plujška okolica

Vurberg. Na Kraljevo smo imeli občni zbor Izobr. društva. zelo živahno je bilo. Knjiž. so prečitali člani kakor je bilo povzeli iz posameznih poročil 735. Vseh knjig ima društvo 674. Predstav. smo imeli štiri. — V nedeljo prihaja k nam lepo opremljena izdaja najboljšega slovenskega dnevnika »Slovenc«. Segajmo po poštenem in zabavnem času. Komad samo dva dinarja.

Braslovc

Pevsko društvo ponavija v nedeljo, dne 11. t. m. na splošno željo igro s petje »Legionarje ob 3 popoldne v Društvenem domu. Po igri ima društvo svoj redni letni občni zbor. Priidite!

Podružnica sadjarskega društva ima v nedeljo, 11. t. m. ob 8 v šoli občni zbor, na katerem predvaja g. školj. Ker je sadjereja zelo važna panoga v našem gospodarstvu, priporočamo čim večji obisk.

Obisk

Na vse zgodaj so prišli k Stolnikovu in s trkanjem na vrata preplašili Grigorija. »Kdo pa ste, državljani?« Grigorij je sicer razumel, vendar je nejevoljno odgovoril z vprašanjem: »In kdo ste vi? Kaj hočete?« Pred njim so stali štiri sp. uškani, vprašal je pa peti v usnjatem sukniču z rdečo obvezo na roki, ki je bila videti ko našimljena. S samokresom je mahnil tik pred Grigorijevim nosom. »Mi smo. Kdo je tu častnik Stolnikov?« »Kaj pa boste z njim? Spi. Čemu bi ga vznemirjali?« »Ti si njegov sluga, kaj?« »Seveda sem.« »Tudi tebe bomo vzeli s seboj. Veš, bratec, častniških slug ni več, če tega ne razumeš. Torej, naprejt!« In so vdrli v Stolnikovo spalnico. Grigorij je temno gledal ko oblak. Prestrašen pa ni bil, saj je že marsikaj doživel. Strelec je ležal pod oedejo, glava mu je bila obrnjena proti prišlecom. Trkanje ga je zbudilo, razumel je in zdaj je nemo, z namršnenimi obrvmi pogledal vstopivše može. Iz oči mu je sijalo hudobno roganje. »Vi ste častnik Stolnikov, kaj ne? No, pa vstani, nikar se ne onegavi, saj ni nobenih žensk.« Grigorij je dejal mrko in zateglo: »Vprašaj prej, ali more vstati. Saj saml ne veste, h komu pridete. Ali se spodobi invalide nadlegovati?« Črni suknič ga je nahrllil: »Ti, sodrug sluga, nikar preveč ne gobezdaj!

Celie

Spemni na Sočo je predmet, o katerem bo govoril priljubljeni ljudski govornik bivši vojni kurat g. Ivan Bonač na prosvetnem večeru dne 12. januarja v veliki dvorani Ljudskega doma. Ta večer naj bi ne bil kot drugi le namenjen razširitvi umskega obzora poslušalstva, temveč še bolj tih spominsko slavje za onimi, ki so za našo zemljo žrtvovali svoje življenje. Temu primeren bo tudi glasbeni in recitatelski program. Nabavite si vstopnice v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadržki.

V celjski bolnišnici sta umrla v četrtek dne 8. januarja t. l. popoldne Tomaž Ribič, 42letni brezposelni rudar iz St. Jurija ob Taboru, in Anton Jera, 72letni obč. revec iz Ljubnega. N. v. m. p.!

Nerodna Ančka je iz neke okolške vasi. Novo obleke so ji je zahotelo in stopila je v znano trgovino na Kralja Petra cesti ter tam naročila potrebno blago v vrednosti za okoli 500 Din. Ančka je komodna gospodinja in kupljeno blago ji je moral prinesli sluga iz trgovine na dom. Sluga je doma izročila kuverto s pripombo, da se v njej nahaja kupnina. Sluga se je zdela kuverta vendarle nekam sumljiva in na cesti je je enostavno odprl. O denarju ni bilo v kuverti ne duha ne sluha, pač pa je na papirju bilo napisano, da trenutno ne more blaga plačati in da naj trgovec počeka. Sluga se je vrnil k Ančki in zahteval ali denar ali pa blago. Pa je rekla Ančka, da blaga nima več doma, ker ga je takoj oddala šivilji. Kasneje je prišel sluga še enkrat z isto zahtevo, a Ančke ni bilo nikjer doma, pač pa njena mati, ki je rekla, da se je Ančka morala odpeljati v Ljubljano. Sluga je odločno zahteval blago nazaj in zaprettil, da bo sicer Ančko naznanil radi goljufije. Tega se je Ančka ustrašila. Ni namreč bila v Ljubljani, temveč v stranski sobili, pa v vse slišala. Skesano je priznala, da ima še blago ter ga vrnila. Kljub temu se bo morala zagovarjati radi poskušene goljufije.

Radi beratentja in potepuštva je bil v Celju aretiran 62letni šofer Anton Krcan, doma nekje na Hrvaškem. Vtknili so ga v lukufo.

Izgubljeno. Marija Oset iz Zavočnice je 6. januarja izgubila zlat uhan, vreden okrog 100 Din. Marija Globočnik pa je 5. t. m. izgubila pred ka-

Tudi tebe bomo brez navdili vzeli s seboj. Dvigni svojske gospodal Povelje imamo. Pokažite nam svoje listine — brez ugovoraj. Stolnikov je liho dejal: »Kaj jim listine, Grigorij.« »Kaj ste invalid?« je vprašal črni. Stolnikov ni odgovoril, le porogljivo je pogledal črnomu v oči. »Če vprašana, je vaša dolžnost, da odgovorite! In ni treba, da se valjate po postelji. Predpisano je, da vas privedem, ond bodoo že preiskali, kaj vam manjka. To ni naša reč.« Vojaki so zvedavo gledali. Lice in glas ležečega častnika je imel prav poseben izraz. In videli so, da je bil njih poveljnik v zadregi, čeprav se je trudil, da bi bil na visku. Grigorij jim je pokazal listine in tiho dodal: »Brez rok, brez nog je. Z njim ne morete ničesar opraviti.« Poveljnik ga je nahrllil: »To ni moja reč. Povelje imam, da ga privedem. In nobenih ugovorov ni. Pa vendar lahko hodit?« »Če pa pravim, brez rok, brez nog.« »Meni je vseeno, magari tudi brez glave. Ukaz je jasan, torej ni treba nobenih besed. Glej, da še tebe ne vzamemo.« »To se ne da; jaz mu stremem.« »Pestunja? Pa pravi, da je vojak!« »Nisem te vprašal, kaj sem jaz.« »Ti, tovariš, nikar ne bodi nesramen, se bo že sodnik dobil. Dvigni gospodal!« Z iskrecimi se očmi je glasno dejal Stolnikov. »A ti, pajsa duša, ali si bil ti v vojni? Ali pa se vojskujes samo s častniki?« Črni se je razvnel: »Vzemite ga, otročički, takega, kakršen je!»

pučinsko cerkvijo svojo ročno torbico, v kateri je bilo 100 Din gotovine in še drugih stvari toliko, da ima Globočnikova 400 Din izgube.

Najdeno. Logar Kajetan Bogdan je našel 29. decembra na Aleksandrovi cesti bankovce za 100 Din. — Faktor Oton je našel žensko ročno torbico. Oboje je v varstvu mestne policije.

Ljudsko gibanje v vojniški župniji. V letu 1930 je bilo v občini vojniški župniji rojenih 147 oseb (v l. 1929. le 102, pač pa v l. 1828. 138). Umrla pa je v l. 1930. 108, torej mnogo manj kot v letu 1929, ko jih je umrlo 185. Številka umrlih je navidez zelo visoka, vendar je treba pripomniti, da jih je v župniji umrlo le 41, vsi drugi grelo na račun v župniji se nahajajoče banovinske hiralnice. Popolnoma na isti višini pa je ostelo število novoporočenih parov; kot v l. 1929. je tudi v letu 1930. skočilo pod zakonsko streho 35 parov.

Konjice

Kako lep užitek nudijo ljudem lepe verske igre, so najlepše pokazale tri predstave »Ben Hurja«, ki so bile vse zelo dobro občiskane. Pri prvi je bil prevelik naval in jih veliko sploh ni moglo dočeti več vstopnic. Kdor je igra opazoval s kritičnim očesom, je gotovo zapazil velik trud, ki so ga vanjo položili režiser in posamezni igralci. Predalec bi prišli, če bi hoteli analizirati vsakega posameznega. Sredščice igri sta tvorila »Ben Hur« in »Mesala«. dva tekmeča, ki sta s pravim notranjim doživetjem spremljala dejanje igre. Silno ganljiv je bil prizor, ko se gobava mati poslavlja od svojega spečega sina. Ta prizor je bil res tako naraven in prisrčen, da so ljudje jokali ob njem. Prav tako je bil prekrasen prizor, ko se v dalji zaslusijo bosana-kveci in nastopi — ne sicer na odru — Odršenik ter čudežno ozdravita Ben-Hurjeva mati in sestra. — Mimogrede naj omenimo, da je bila najboljšje odigrana druga predstava na Novoga leta dan. To pa zato, ker je bil v dvorani mir, ki smo ga pogrešali pri prvi predstavi vsled prevelikega navala, kar je motilo tudi igralec. Ako sedaj potegnemo črto, je rezultat sledeč: Svetopi-semska igra je dosegla pri naših ljudih velik in lep moralni uspeh, obenem pa tudi dovoljni gmotni uspeh. In še nekaj smo opazili: Naše ljudstvo posebno ljubi igre s svetopi-semskimi motivi. Zato pa v naši dobi čim več takih iger na poseleške odrit!

Ziviljska bilanca konjiške nadžupnije obsega naslednje številke: Rojenih je bilo v preteklem letu 107, moških 57, ženskih 50, od teh mrtvorojenih otrok 8, nezakonskih 7 in sicer 3 iz drugih župnij. Umrlo jih je 78, moških 34, ženskih oseb 44, odraslih 52, otrok 26. Oklicanih je bilo 43 parov, poročenih 28; ostali so bili poročeni drugod.

V nedeljo ob pol 9. bo v društvenem domu veliko gospodarsko zborovanje. Najprej bo občni zbor živinorejske selektivne zadruge. Nato sledi poučno gospodarsko predavanje višjega nadzornika g. Zupanca. Za njim bo pa govoril nadrevizor g. Pušenjak Vlado o splošnem gospodarskem položaju Opozarjamo na to važno zborovanje vse domače in okoljske gospodarje!

Slovenska Bistrica

Konji so se splašili 7. t. m. popoldne na Trzaški cesti in drveli proti Glavnemu trgu. Med potoma sta padla oba vojaka z voza in konji so dalje drveli brez voznika. Na glavnem trgu stoji prodajalna baraka trgovca Dorna. Konji so pridirjali naravnost k prodajalnici in razbiti z vozom polovico prodajalnice in zadeli tam v bližini stojeci avto g. Skodliča iz Maribora, ki je tudi poškodovan na blatnikih in odbijaču. Skodo cenijo nad 2000 Din. Sreča je, da ni bil trgovec v tem trenutku v prodajalnici ter si je s tem rešil svojo kožo.

Občni zbor Krajevne protituberkulozne lige v Slov. Bistrici bo v nedeljo, dne 11. t. m. ob 6 popoldne v hotelu »Beograd«.

Gostilničarska zadruga v Slovenski Bistrici priredi tridnevni tečaj o serviranju in sicer v prvi polovici februarja t. l. S tem tečajem bodo združena predavanja o tujskem prometu, davkih in o higijeni telesa in stanovanja. Posvečala se bo pažnja posebno praktičnemu potoku. Tečaj je namenjen v prvi vrsti gostilničarjem, a sprejemajo se tudi drugi, ki se zanimajo. Za gostilničarje kakor tudi za njihove hčere in sinove je tečaj brezplačen. Od drugih udeležencev se pa bodo prejemalei prostovoljni prispevki za kritje stroškov. Naproseni so posebno gostilničarji, da takoj prijavijo zadrugi število udeležencev. Naj ne bo gostilne in področju naše zadruge, da bi se ne udeležila tega veličavnega tečaja. Tečaj se bode vršil v Hotelu Beograd v Slov. Bistrici. Natatneješje bomo obvestili prijavitelnce po pošti z posebnim dopisom. Prijave se sprejemajo do 20. t. m.

Pa se niti en vojak ni zgenil. Tedaj je črni s samokresom v roki pristopil k Stolnikovi postelji in zavpil: »Vstani!« Zazrl je porogljivo pogled. Stolnikov se ni zgenil. Ves divji je črni prijel za vogal oedeje in jo potegnil z ležečega. Skozl preperek v srceji se je zablesketela brazgotina na rami. Drugi rokov je bil potisnjen pod hrbet, vsa srcaja pa je bila pod kolki. Ne da l' trenil, se je streclj do dna vsesal v lice črnega. Tedaj je dejal Grigorij: »Pa kaj počenjaite, bratec? Kako morete takole!« Nekli vojak je potrkal s puškinim kopolom in zagodrnjal: »Eh, pust ga, naj leži! Ta ni nevaren.« Drugi mu je pritrjeval: »Kdo ga potrebuje! Saj vidiš, da je popolni invalid.« Grigorij je pristopil k postelji, z ramo odpehnil črnega in pokril častnika z oedejo. Streclj je ležal zaprtih oči. Njegovo levo lice je podrgotalo. Zobe je stisnil skupaj. Črni ni vedel, kaj bi zdaj. Nahrllil je Grigorija: »A ti, sodrug, vzemi mojo ropotijo in bodi nared! He, zgeni se! Kakšen stroj pa imate tule? Vzemite, otročički, tale stroj; so ukazali za pšarno. Sestavili bomo zapisanik — in hajdi. Vi, aržavljani invalidi, ostanete do natančnejšje preiskave pod nadzorstvom doma. Jaz nisem tukaj nič kriv, povelje imam. Ti se pa odpravi, sluga. Tam ti bodo že posvetili, kaj se pravi častnika skrivati!« Grigorij je odločno odvrnil: »Ne grem. S silo me odženi, če si brez vesti.« Črni je dvignil samokres in ga nameril na Grigorija:

Ljutomer

Gibanje prebivalstva. V preteklem letu je bilo v Ljutomerški fari (brez Cezanjeve) rojenih 166 otrok, 94 dečkov in 72 deklic. Med temi nezakonskih —, nič ne povemo, ker se hočemo poboljšati v novem letu. Uspeh misijonar! Umrlo je 83 oseb, 50 moških in 33 žensk. Poročenih je bilo 58, oziroma 63 parov. Zupnijska ekspozitura v Cezanjevcih vodi svoje matične knjige. — Z novim letom je začela kositi smrt, da je strah. Sedmi dan v letu, pa imamo za pokop šestega mrtiča. Večraj je umrl nagle smrti g. Lopariki, sodar v Ljutomeru. Pred par dnevi smo pokopali g. Vaupotiča iz Noršinec. N. v. m. p. — Sv. obhajil se je v teku lanskega leta razdelilo v naši župni cerkvi 44.500. Tudi znamenje! Umesna odredba. Okrajno načelstvo je odredilo, da mora biti od 1. jan. 1931 naprej vsaki prošnji za dovoljenje društvene veselice (plesne zabave) v gostilni priložen po društvenem predsedniku in tajniku overovljen prepis zapisnika one seje društvenega odbora, na kateri je bila sklenjena prireditev plesne veselice v gostilni. V zadnjem času so namreč nekateri gostilničarji pod krinko društvenih prireditev izvajali za svoje lokale dovoljenja za plesne zabave. Takim gostilniškim plesom, ki so za prebivalstvo prav nepotrebnno zlo in vplivajo v moralnem in gospodarskem oziru kvarno na mladino, mora biti enkrat konec. Prav je tako!

Marenberg. Ob začetku novega leta si delajo ljudje različne upe ter načrte za bodočnost, a za nas Marenberžane najbrž novo leto ne bo posebno srečno in veselo. Kako neki tudi? Tisti namreč, ki nam vsako leto voščo največ in najboljše sreče, je bil za novo leto zelo žalosten in pout, ker mu je na starega leta dan umrla njegova žena. To je naš vrli dimnikarski mojster Seebach, ki sedaj s svojimi otroci žaluje za svojo soprogo, katera ga je tako nepričakovano hitro zapustila. Zadel je na mrtvool, ko je bila stara šele 39 let. Vsi sočustvujemo ob tem ljudem udarcu!

Pa še nekaj drugega je, kar nam kot omen slabega leta dela veliko skrbi in neprijet. Kamorkoli pridemo, v vsaki hiši in v vsakem uradu najdeš to gozdeno, ki nas mirne tržane preganja in straši, kakor svojčas žabe Egiptance, nikjer nisi varen pred njo. Nekdo je dejal, da se ta vsiljiva stvar imenuje »čekovna položnica«, a ime je postranska stvar, le toliko bodi povedano, da je to strahilo iz papirja in da še hujše reča kot žaba. Bog varuj vsakega te nadloge! Ni mogoče se je ubraniti, in če greš z nožem ali s kolom nad njo, se kar podvoji in potroji. Kako se bomo rešili tega mrtveca, ko prihaja dan za dnem v naše hiše, največ od poštnega urada? Najbrž se tam vali, že tudi naše gasilno društvo je vsled tega s'no prestrašeno in je zato na praznik sv. Troh kraljev priredilo veselico s srečolovom. Če bo to kaj pomagalo?

Marijansko gledališče. DRAMA Začetek ob 20. Sobota, 10. jan.: MERCADET. Red C. Nedelja, 11. jan. ob 15: PRINCEZKA IN PAŠTURČEK. Izven. ob 20: GLAVNI DOBITEK. Ljudska predstava po znažanih cenah. Izven. OPERA Začetek ob 20. Sobota, 10. jan.: MOČ USODE. Red E. Nedelja, 11. jan. ob 20: LA MASCOTTE. Ljudska predstava po znažanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče. Sobota, 10. jan.: Ob 20: GOF LUKSEMBURŠKI. Ab. A. Kuponi. Nedelja, 11. januarja ob 15: ALADIN. Znižane cene. Otroška predstava. Ob 20: PRODANA NEVESTA. Znižane cene. Ponedeljek, 12. januarja. Zaprti. Torek, 13. januarja ob 20: DUH ZEMLJE. Ab. C. Prvič.

Iz društvenega življenja. Akad. cerkveni zbor bo imel drveni ob pol 6 prvo letošnje skupno vaj v samostanski pevski sobi. Prosimo vse, ki sodelujejo, da pridejo točno in sigurno. Predavanje Ferda Kozaka o sodobnem človeku in njega potih se bo vršilo jutri, v nedeljo, 11. januarja 1931 ob pol 11 popoldne v Filharmonični dvorani na Kongresnem trgu. Vstop vsakomur prost. Slavistični klub D. S. F. F. Francoski inštitut in Ljubljani opozarja vse prijatelje francoskega jezika na društveni sestanek, ki bo v četrtek, dne 15 t. m. ob 9 zvečer. Gospod univ. profesor Evgen Spektoršek bo imel sledeče zanimivo predavanje: Dve stoletnici: Benjamin Constant in Fustel de Coulanges.

»Ali si ga videl? Le eno mi zlnite!« A neka druga roka je naglo spobila njegovo. Mladi vojak, ki je do svojih pšenično plavih las zarzel, je dejal nejevoljno: »Pusti! Rečem ti, da se ga ne dotakni! Stroj, če je treba, le vzemi, njega pa pusti v miru. Nismo prav prišli. Enega so v vojni razsekali, drugi mu pa streže. Menim, da nismo živine. Naprej, pojdimo!« Črni je bil ves krotek, povesil je samokres. »To vas nič ne briga, sodrugi. Samo jaz sem odgovoren, vaša stvar pa je, da me slušate.« »Že prav, saj se tudi ni treba tako postavljati, da si naš predstojnik. Pravim, vzemi stroj pa konec.« Tudi drugi so mu pomagali. »Res; tole, sodrug, je čisto posebna zadeva. To je treba tudi upoštevati.« Črni se je omečlal, vteknil samokres v usnjato torbico in se okrenil k vratom: »Torej, eden naj vzame stroj s seboj.« »Že prav.« Oni štiri se so obrnili k Stolnikovu, pogledali stran in po vojaško salutirali: »Srečno!« Mladi je zaočal, se približal pisalnemu stroju, ga potpal in spet zarzel: »Vrag jih vzemi, le kdo ga potrebuje! Naj ostane, kjer je!« In Grigoriju je dejal: »Ti, sodrug, nikar se ne vznemirjaj. Tudi mi smo ljudje.« In pred Strecljem, ko vojak pred... »Srečno, blagorodje!« In je odšel trdih korakov. (Rusko Ulihi. Osorgin.)

# Kulturni obzornik

## Cankar med Srbi

Pismo iz Beograda.

Od vseh današnjih srbskih književnih družb uživa največji renome tradicionalna »Srbska književna zadruga«. Po njeni organizaciji bi jo (seveda v grobi primeri) mogel postaviti vstrie z našo Mohorjevo in drugimi tovrstnimi slovenskimi družbami z vsakoletnimi izdajami. Vendar moram takoj dopolniti zgoraj navedeno izvajanje s konstatacijo, da je S. K. Z. skoraj izključno književna, t. j. čisto literarna institucija z danes v Srbih morda najstrožjim kriterijem, da so v njenem izdaju izšla skoraj vsa najpomembnejša dela srbske književnosti (razen del najbližjih sodobnikov, katera pa pridejo v določenem časovnem intervalu tudi na vrsto), da jo vodijo najuglednejši srbski starejši književno-kulturni delavci (odtod razne afer, nesoglasja in pogosta ostrina trenja z najmlajšimi) in da je njen pretežni konsument srbska inteligenca, pri kateri je naročanje Zadružnih knjig prišlo iz tradicijskega obveznosti. Razlika med SKZ in n. pr. našo Mohorjevo je v prvi vrsti v tem, da je Mohorjeva osnovana s prvim namenom, da izobrazuje in kultivira ljudstvo, kar ji je v polni meri tudi uspelo, dočim je SKZ predvsem literarni duhovnega materialja za meščansko družbo, dočim na deželo, med kmeta in delavca, njene knjige skoraj ne zaidejo.

Se par besedi o zadnjem, trintridesetem kolu SKZ, ki se je pred nekaj tedni pojavilo na knjižnem trgu. Tu bo govora le o rednem kolu, dasi SKZ izdaja še več serij knjig in tuptam tudi kaj izvenprogramskega.

Prvenstvo me zanima 219. knjiga SKZ, ki nosi naslov »Priprave Ivana Cankarja«. Prevod sta oskrbela gg. C. C. Schein in Niko Bartulovič. Pred par dnevi sem v enem prestolniških dnevnikov bral izjavo današnjega tajnika belgrijskega gledališča, g. Josipa Kulundžiča, v kateri je tudi spontani pasus o vrednosti našega Ivana. Tako-le glasi: »Zeljan da uredi društvo, u kome živi, pod boljim uslovima života, na koje svaki pojedinac ima prava, savremeni Jugoslaven preči če svu našu literaturu da možda samo u jednom imenu nade motive, koji ulaze u svet njegovog savremenog interesovanja, u imenu, koje znači najlepši primer ranije izloženog principa koordinacije individualnog elementa sa kolektivnim u književnom, u imenu koje bi sa ponosom moglo da ude u red najsvelitijih pojava svetske literature, da mu vlasnik nije prerano umro, stvorio još uvek mali broj dela, u imenu Ivana Cankar. Na svu sreću, ipak, Ivan Cankar je jedini naš pisac koji zaista uživa svetsku slavu i priznanje.«

Skoraj bi rekel, da so Srbi kljub svojemu nezanimanju za slovensko knjigo, t. j. ne absolutnemu nezanimanju, ampak nezanimanju v toliko, da jim krvavo manjka najpicejših takojšnjih informacij o sodobnih književnih pojavah in stvarni aktivnosti med Slovenci, vendar prišli do nekaj knjig, ki so dostojna reprezentanca našega slovenskega duha in njegove svojstvenosti. Danes imajo že celo vrsto obsežnejših studij o stebrih naše književnosti. V srbskem prevodu je do danes izšlo že par najboljših del naših pisateljev in trenutno zanimajo predvsem imena Francé Prešern (T. Dukič), Ivan Cankar (omenjena knjiga novel) in Francé S. Finžgar (»Pod svobodnim solncem«). V par letih pa pričakujem širše orijenčacije na južnoslovanski severozahod. Nasprotaj pa je pri nas Slovincih neprimerno več (morda celo preveč) fragmentnega, predvsem časopisnega zanimanja za pojave v srbohrvaški književnosti. Nimamo pa reprezentativnih studij in prevodov, kot bi bilo želeli. Res je, kar so mi mnogi ob tej ali oni priliki, ko sem insistiral na prevajanju kakega srbohrvaškega dela v slovenščino, zatrjevali: da se Slovenec jezikovno mnogo laže dokopije do čitanja srbohrvaške knjige v izvorniku, ko pa n. pr. Srb do slovenske. Vprašanje pa je, koliko Slovencev, ki žive v ožji domovini, se tega privilegija poslužuje. Mislim, da bi jih na prste seštel. Merodajnim faktorjem bi priporočil, da se Srbom revanžiramo vsaj s kako antološko zbirko kratke srbohrvaške proze, v kateri so oni danes najbolj svoji in najbolj močni.

Da se vrnem k Cankarjevimi novelam! Obsežni (215 str.) in lično opremljeni knjigi je napisal informativni (33 str.) uvod g. Niko Bartulović. Napisan je večje in dovolj objektivno in bo dobra pot srbskemu bravcu do skritih kamric Cankarjevega duha. Prevedena so naslednja dela: Hlapec Jernej in njegova pravica, Hija Marije Pomočnice, Na mesečini, Sivilja, Peter Klepec, Skodelica kave, Vrdzene, Slamniki in Firbec. Prevod gladko teče in je po večini v duhu originala. V »Hiji Marije Pomočnice« so izpuščena nekatera mesta, ki jih je pa že sam avtor signaliral v ta namen.

Reči moram, da je pričujoča zbirka Cankarjeve proze v srbohrvaščini dovolj reprezentativna in da moramo biti Slovenci zanj »Srbski književni zadrugi« samo hvaležni. Cankarja so pred par leti vzljubili Romani in Italijani in kasneje Nemci in Francozi in tudi med Srbi je bil pošteno in z veseljem sprejet. Najmerodajnejša (revijska) kritika pa še pride.

## Koncert Donskih kozakov v Mariboru

Iz jedrnate ter izšepne uvodne besede agilnega mariborskega glasbenega delavca prof. Schweigerja smo povzeli zanimive podatke glede nastanka in razvoja zbor donskih kozakov. Omenjeni koncert je združil topot v unionski dvorani množstvo sila hvaležnih poslušalcev obeh narodnosti, kar je v Mariboru, torišču kulturnega bojkota od strani gotovega dela prebivalstva precej redka stvar. Po programu so izvajali trinajst skladb, med temi štiri cerkvene; za nameček in dodatek ob zaključku pa še nekaj lagodnega in zabavnega, združenega s proizvajanjem plesnih točk, da je poleg akustičnega užitka prišel tudi vizualni na svoj račun. Zbor razpolaga s slajnimi zborovskimi materialom ter ima v Sergeju Jarovu sigurnega ter mojstrskega dirigenta, ki je znal vtisniti zboru nekaj svojiski pešal. V zboru 30 nastopajočih pevcev je nekaj prav odličnih solistov, ki bi lahko z velikim uspehom nastopali v operi. Umetniško so najgloblje zagrabili pri cerkvenih pesmih, dočim je bilo v izvajanju ostalih pesmi mogoče razbrati težnjo za efektom ter malce preočito koketiranje z instinkti glasbeno ter umetniško nekultivirane publike, pri čemer je vse preveč stopal v ospredje dramatični element izvajanja. Predvajanje nekaterih pesmi, kakor na primer »Pesem burakov ob Volgi«, ni moglo zadovoljiti; tako smo imeli priliko ob lanskoletnem gostovanju »Sinje ptice« v mariborskem gledališču slišati pesem burakov ob Volgi, ki so jo tedaj podali z eksaktnim umetniškim občutkom in okusom ter močnejšim glasbenim poudarkom. Skrbno izbran ter dragocen zborovski material bi lahko z večjim in morda celo edinstvenim haskom služil umetniškemu zahtevkom glasbene kulture. Zbor odlikuje že na zunaj takoj pazljivo vzbujujoča disciplina ter do popolne zlotosti stopnjujoča se enot-

# AMERIKA SE ZASTRUPJA

V severnoameriškis Združenih državah je vsak 60. človek vdan opojnim strupom. Tako ugotavlja dr. W. I. Sirovich, član ameriškega kongresa in vodja ene izmed newyorških bolnic. Dalje pravi dr. Sirovich:

Petero glavnih vzrokov je, da sežejo ljudje prvič po kakem omamili. Štirje so telesne narave, eden duševne. Med telesnimi



Holandski šuhovski mojster Euwe, ki je na turnirju v Hastingsu zmagal svojega najnevarnejšega nasprotnika Sultan kana in osvojil prvo mesto.

so bolečina, nespečnost, vnetja in slaba prebava. Duševno stanje, ki žene tisoče, da sežejo po omamilih, je malodušnost, pomanjkanje iniciative.

Do l. 1920. se je velik del teh duševnih slabičev zatekel k alkoholu kot dražilu; ko je potem izšla alkoholna prepoved, so se oklenili opojnih strupov. Svoj delež na razširjanju teh strupov imajo tudi tihotapci, ki jim tihotapljenje omamili več nese in je tudi lažje nego tihotapljenje z alkoholom.



Maršal Joffre na mrtvaškem odru.

Skoraj vsi prepovedani opojni strupi prihajajo v Ameriko iz inozemstva. Na svetu je 54 tovarn, ki proizvajajo omamila, od tega samo 4 v Združenih državah.

Trgovino z opojnimi strupi bo mogoče zatreti le z mednarodnim dogovorom. Dostaj se brani podpisati ta dogovor le še Anglija, Francija, Holandija in Švica; vse te države so veleproizvajalke opojnih strupov. Švica ima več takih tovarn; za svoje lastno prebivalstvo izdela letno dva funta omamili, v inozemstvo pa izvažeta letno po 23 ton ali 46.000 funtov teh strupov. Vse tovarne na svetu pa izdelajo letno nad tisoč ton omamili. Za zakonito dovoljeno porabo mamil na vsem svetu pa bi zadoštvale tri tone.

Kdor se navadi kakega omamila, mora uporabljati vedno večje količine, da doseže



General pl. Bomhard, edini bivši nemški častnik, ki je prisostvoval proglasitvi nemškega cesarstva v zrealni dvorani versailleskega gradu dne 18. jan. 1871. Bomhard je sedaj star 90 let in še popolnoma žil.

nost ter homogenost. Svojsko mu je prednašanje programa z metodo falzetov in pa kolosalna dinamika in tehnika v zmislu morda pretirano kontrastirane ter ne vedno umestno presrečnosti v prehodih od pianissimov k fortissimom. Publika, ki je do prenatrpanosti napolnila dvorano, je bila zadovoljna, kakor že dolgo ne.

željeni učinek. Poprečni morfinit porabi dnevno pol do 2 grama, izprva pa zadostuje ena stotinka grama. Nekateri morfiniti užijejo dnevno celo po 15 gramov ali polne 4 čajne žličke; ta količina zadostuje, da bi umorila 500 normalnih ljudi!

Stroški za omamila so ogromni. 30 gramov v Združene države vtihotapljenega morfija stane 150 dolarjev. Tovarniška cena v Evropi znaša za to količino približno pol dolarja. Poprečnega morfinita stane njegova strast po 5 do 7 dolarjev dnevno; kdor pa porabi dnevno po 15 gramov, plača za to količino 75 dolarjev ali 27.000 dolarjev na leto.

Opojni strupi omamijo um in slabe telo, tako da uživalec ni sposoben, da bi si na pošten način služil svoj kruh; obenem pa se obuja v njem obupna želja po mnogem denarju. Tako se zgodi velik del roparskih napadov in umorov v Ameriki po krivdi opojnih strupov. Zločin se izvrši bodisi pod neposrednim vplivom omamila, ki daje storilcu potrebno drznost, bodisi z namenom, da si storilec pridobi nova sredstva za nakup strastno zaželjenega strupa: včasih se združita za zločin oba vzroka. Kakor hitro bi se zatrlo tihotapstvo z omamilim, bi se zločinov znatno padlo.

Prvi učinek omamila je poživljajoč. Strup učinkuje na male možgane in pospešuje delovanje srca in pljuč. Morfinit se čuti močnega, srčnega, hrabrega. To stanje traja pol ure ali tudi eno uro, in v tem stanju izvrši morfinit umor ali roparski napad. Kasneje pod učinkom omamila celice velikih možgan otrpnejo in morfinit pride v omamo, ki jo spremljajo prijetne sanje; to stanje traja osem do deset ur. Ko se morfinit prebudi, mu je slabo, boli ga glava, trese se in duševno je skrajno po-



Zemljevid Filipinskih otokov, kjer je te dni divjal strahovit vihar. Mrtvih je bilo 150 oseb. 3 parniki in 40 manjših ladij je ponesrečilo. Kokosova letina na otoku Leyte je uničena.

## Kdor išče novih bogov...

Višji zemljevidni tajnik v Spandau pri Berlinu, Paul Schätzke, sedaj star 36 let, se je od mladosti lovil za raznimi novimi verskimi sektami. L. 1925. je pristopil v antropozofsko družbo, kjer pa ni našel čudežev in skrivnosti, za katerimi je težil. Nato je postal vernik bivšega kočijaža Weissenberga, ki trdi o sebi, da je že enkrat živel v osebi Jezusa Kristusa. Tudi vsak pristaš Weissenberga si izbere kako sveto-pisemsko osebnost kot svojega »prednika«. In Schätzke si je izbral kot takega — Abrahama. V to ulogo se je tako vživel, da se mu je slednjč zmedla pamet. Ponoči na sv. Treh kraljev praznik je vso noč bral svoje verske knjige in molil. Ob treh zjutraj je zbudil svojo ženo. Bil je oblečen v zimsko sukno in pripravljen na odhod, v rokah pa je držal krvav kuhinjski nož. Prestrašeni ženi je kakal: »Cas je potekel!« nato je planil iz sobe. Žena je skočila k postelji poldrugoletnega sinčka Gerharda in ga našla umirajočega s strašno rano na vratu: oče mu je bil spečemu z enim zamahom ostrega noža skoraj odrezal glavo. Dete je v par trenutkih izdihnilo. Schätzke je tekel naravnost na policijo, povedal, kaj je storil in mirno položil pred uradnika krvavi nož. Pri zaslišanju ni kazal nobenega kesa in izjavil, da je izpolnil svoje poslanstvo in kakor Abraham daroval svojega sina. Človeštvo mu bo zato še enkrat hvaležno. Schätzkeja, ki je bil drugače vesten uradnik in dober družinski oče, so oddali v blaznico.

## Nov most čez Volgo

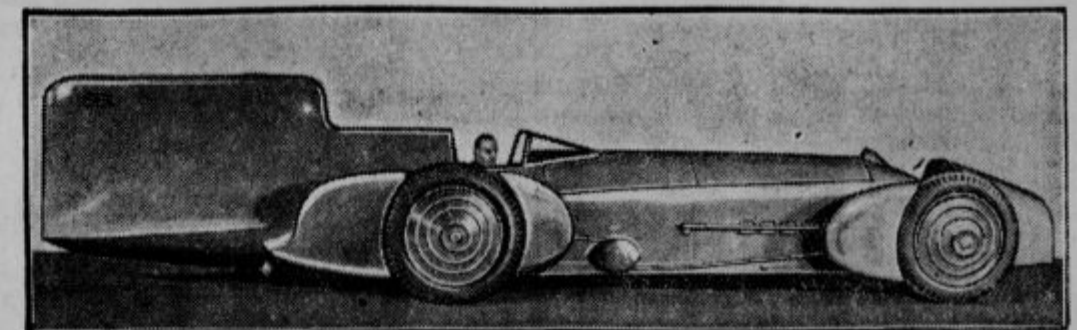
Blizu Njiznjega Novgoroda zgrade čez Volgo nov most, ki bo stal pet milijonov rubljev. Pripravljalna dela so se že začela.



Nemški bokсар Max Schmeling, ki mu je newyorskа bokсarska komisija odvzela naslov svetovnega mojstra, ker ni hotel nastopiti tekme s Sharkey-jem brez predhodnih izločilnih bojev

## Svetovni poštar Stephan

Te dni proslavljajo Nemci 100 letnico rojstva moža, ki je uredil poštni promet v Nemčiji in Avstro-Ogrski in dal pobudo za enotno organizacijo svetovnega poštnega prometa. To je bil prvi nemški generalni poštar in poštni minister pl. Stephan. Ob tej priliki objavlja »Frankfurter Zeitung« naslednjo zgodbico: Nekoga vročega poletnega dne je prišel v ekspedicijo »Fr. Ztg.« majhen gospod z roženimi očali. Imel je osivelo brado in oblečen je bil v tenak jopič iz listra. Prašal je po izdajatelju lista Sonnemannu. Gospoda so napoliti v prvo nadstropje. Kmalu nato so videli, kako drv: Sonnemannov tajnik po stopnicah nizdol — za gospodom, čegar obisk je odklonil. Ko je bil svojemu šefu prinesel vizitko, na kateri je stalo ime: Državni poštni minister Stephan, je ta živahno vprašal: »Kje pa je ekselencija?« — »Saj ste bili rekli, da danes nečete, da bi vas kdo motil!« — »Ose!« je dejal šef, nakar je tajnik zdrvel za odličnim obiskom, ga srečno ujel in prosil, da se je vrnil.



»Sinja ptica II.«, avtomobil 1400 HP, s katerim hoče kapitan Malcolm Campbell potolči sedanjí svetovni brzinski rekord. Doseči upa 386 km na uro. Če le ne bo rekorda plačal z glavlo!

# Ne ovirajmo lesne trgovine!

Trgovina z lesom je bila, je in bo za Slovenijo glavni vir dohodkov. Toda tudi za vsa naša kraljevina sta lesna trgovina in industrija glavni opori narodnega gospodarstva. V Jugoslaviji, ki obsega 25 milijonov hektarjev, je nad sedem milijonov zemlje poraščeni z gozdovi. V teh gozdovih zraste letno okroglo 14 milijonov kubičnih metrov lesa. Vse to omogoča razvoj močnega lesne industrije in lesne trgovine. Eno polovico vsega izvoza naše kraljevine tvori les v izdelani in napol izdelani obliki. Leta 1929 je znašal celokupni izvoz lesa 5.329.000 ton za 7.921.7 milij. od katerih je bilo gozdnih produktov 2.477.000 ton (46,5%) za 2.189,8 milij. Din (27,6%).

Spriču teh števil moramo priznati, da naša lesna industrija in trgovina ne napredujejo. Zlati časi naše lesne trgovine so minili. Za leta 1927 je nastala pomladi velika stagnacija na lesnem trgu, posebno kar se tiče izvoza v Italijo, ko se je nepričakovano dvignila lira in je inozemski trgovec čakal, da se lira stabilizira. Zaloga lesa, posebno rezanega lesa, so se bolj in bolj gromadile na skladiščih ob žagah in železnikih postajah. Naša lesna trgovina je pričela iskati drugih tržišč. In danes vidimo, da je naša prej tako cvetoča lesna industrija in trgovina v popolnem zastoju. Naš izvoz lesa čedalje bolj pada in primanjkuje v izvozu nampan lankemu letu znaša okroglo štiri sto milijonov dinarjev. In resna nevarnost je, da bo naš izvoz v letošnjem letu še bolj nazadoval. Vseled teh razmer je mnogo trdkih likvidiranih, druge se pa bore z največjimi težavami.

Nevarnost tega pojava za vse naše narodno gospodarstvo bomo pa tem lažje razumeli, če upoštevamo že navedeno dejstvo, da participirajo gozdarstvo in lesna industrija ter trgovina z okroglo 50% skupnega našega izvoza. Tisoči in tisoči delavcev so zaposleni v naših gozdovih in pri lesni industriji in trgovini. Številno ekzistenc, ki so zaposlene v teh gospodarskih panogah, je ogromno. Ze to zahteva, da se naše gozdarstvo ohrani, da se z njim racionalno gospodariti in da merodajni činitelji kar najbolj podpirajo naše gozdarstvo, našo lesno industrijo in trgovino, nikakor pa ne ovirajo.

Vsak dan stojimo pred novimi problemi. Ruski les prihaja po dumping cenah na tržišča, ki smo jih preje deloma mi zalagali, vsled česar doživljamo težke konkurenčne boje in težke izgube. Ce hočemo vsaj nekoliko uspešno poseči v ta konkurenčni boj — kar je edino mogoče z znižanjem cen — tedaj moramo predvsem znižati produktivne stroške. Med produktivne stroške moramo pa prštevat tudi davčine in javne dajatve sploh. Ti izdatki so pa že tako zelo narasli, da ne participirajo edino pri donosu, ki ga nam daje ta delo in kapital, marveč ga večini del popolnoma absorbirata, tako da ne moremo več kriti davčin iz donosa, ampak moramo poseči direktno v substanco gozdnega posestva. In že se dogaja, da gozdarski obrati in gozdni posestniki vsled gospodarske krize ne morejo več kriti svojih obveznosti, čeprav posegajo po svojem gozdnem kapitalu. Predalec bi zašli, če bi naštevali vsa davčna bremena, ki teže naše gozdarstvo, našo lesno industrijo in trgovino. Eno pa hočemo navesti iz zadnje davčne prakse.

Kraljevska banka uprava dravske banovine je uvedla z uredbu z dne 16. aprila 1930 banovinsko takso na sečne gozdog. Ta taksa znaša 2% od prodajne cene lesa, odnosno od vrednosti posekanega lesa, namenjenega za prodajo. Za prodajno ceno, odnosno vrednost lesa, se smatra kurna cena, odnosno vrednost lesa na panju. Ta davčina je zelo občutno zadelala gozdne posestnike sploh, pa tudi lesne trgovce in industrijalce. Ze način, kakor ga predpisuje § 12 te uredbe za ugotavljanje te davčine, je v trgovskem prometu nemogoče. Tu se zahteva, da morata vsako sečno gozdog prijavitli prodajalec in kupec, preden se sečnja začne, pismeno ali ustno občinskemu uradu, v čigar okolišu je gozdog, v prijavi morata navesti prodajno, odnosno kupno ceno ter predložiti v overljenem prepisu eventualno kupno pogodbo. Posledica tega je, da postane vsaka kupna pogodba javna, kar je v trgovske stališča popolnoma nevzdržno in kar ovira vsako pravo lesno trgovino. Vsak trgovec sme unravičeno zahtevati, da se ga uradno ne sili izdati trgovskih tajnosti. In taka trgovska tajnost je nedvomno nabavna cena. Zupan občine, ki je slučajno sam lesni trgovec, izve na ta način za vsako kupno pogodbo in za njene detailne pogoje ter jo seveda

more pobirati za svojo kalkulacijo in v svoje konkurenčne svrhe. Pobiranje te davčine se je po posameznih občinah in srezih kaj različno prakticalno in razvijalo. Najbolje je pač odrezal tisti, ki se je natančno ravnal po predpisi in predložil kupne pogodbe občinskemu uradu. Nekateri sečni sploh napovedali niso. Natančna kontrola takih napovedanih sečeni je naravnost nemogoča, vsaj niti vsak srez njima zadostnega števila osebja, ki bi pazilo na gozdnopolicijske predpise. Ce bi hoteli popolnoma natančno izvajati to uredbo, tedaj bi morala banovinska uprava pač zvečati število zadevnega uradništva, kar bi zopet obremenjevalo banovinski proračun. In vendar ni naloga javne finančne politike, povečevati kader uradništva na stroške gozdnih posestnikov.

Poglejmo pa tudi, kakšen efekt je dosegla ta davčina. V banovinskem proračunu za leto 1930 in 1931 je bila taksa na sečne gozdog proračunjena na 700.000 dinarjev. V prvih štirih mesecih (april, maj, junij in julij) tega proračunskega leta se je pa pobrala v vsej banovini 3.369.08 Din., iz česar se da sklepati, da letni donos te davčine ne bo prekoračil niti 10.000 Din. Radovedni smo, če bodo s tem kriti stroški za zadevne tiskovine, kje pa je še le uradništvo in drugol banovinske oblasti sedaj zahteva, naj se prisilijo občine, da dajo okr. načelstvom potrebne podatke za odmero te takse, ki se more iztirjati na podstavi § 78 omenjene uredbe z 10% niš pribitkom. Pa tudi okr. šumski referenti morajo svojo pažno posvečati prav posebno banovinski taksi na sečno gozdog. Tako izvajanje tega zakona mora tako zelo obremeniti banovinski proračun, da bodo ti stroški presegali tudi celotno proračunjeno vsoto te davčine.

Vse govori o tem, da se mora pomagati lesni industriji in trgovini. S takimi davčinami, kakor je pa banovinska taksa na sečno gozdog, se pa pač ne podpira lesna trgovina, marveč edinole ovira in naravnost uničuje. Spriču tega menimo, da bi dala banovina v tem oziru najlepši vzgled s tem, da ukinje to davčino vsaj za toliko časa, da si lesna trgovina zopet opomore. Toda dogaja se ravno nasprotno. Namesto, da bi skušali omiliti orost to davčine, se njena ostrina še povečava.

N. pr. § 10 izrecno pravi, da te takse ne plačuje lastnik gozda, če poseka svoj les oziroma če porablja lastnik sam kot industrijalec les iz lastnega gozda kot sirovino za dokončni industrijski izdelki. Pravilno bi bilo tolmačiti to določbo tako, da so gozdni posestniki glede sečne lasnega lesa sploh oproščeni te takse, tako da bi se ta davčina pobirala le tam, kjer lesni trgovec kupi od lastnika gozda drevje za posek. Toda kraljevska banka uprava je izdala dne 31. oktobra 1930, VII. No. 18. 187. pojasnilo glede oprostive plačila banovinske takse na sečne gozdog od vsega rezanega lesa iz lastnih gozdog v tem smislu, da se smatra za dokončni industrijski izdelki le izdelke tovarne za pohištvo, tovarne kopit, parketov in slične, ne pa deske in tesani les, ki ga je smatralo že bivše upravno sodišče na Dunaju v svoji judikaturi le kot polfabrikat.

Nam se zdi sklicevanje na judikaturu bivšega upravnega sodišča na Dunaju kaj malo na mestu. Ce je deske in trame smatrajo za polfabrikat ali za dokončni fabrikat, bi morala biti sedaj v teh težkih, katastrofalnih časih, ki jih preživlja naša lesna industrija, pač vseeno. Ni treba biti bogve kako širokogrudni, priznati deskam in tramom, stesanim odnosno zrezanim iz drevoja lasnega gozda, davčno prostost, vsaj je nebroj drugih davčev, davčin in stroškov, preden je les zrezan oziroma stesan, in kaj še le prodan.

Iz vsega tega le sledi, da je ta banovinska davčina sedaj v časih največje depresije v lesni trgovini, neoportuna. Način, kako se pobira, je pa naravnost nevzdržljiv. Pri sestavljanju novega proračuna in nove uredbe za l. 1931/32 bi bilo vseka potrebno, da banka uprava v tem oziru svoje stališče primerno revidira, vsaj je gospod ban v svojem programatičnem govoru popolnoma pravilno naglasil pomen naše domače gozdne in njenega obdelovalca.

Za odpravo te takse so se izrekle tudi druge industrijske korporacije, prav posebno pa centrala industrijskih korporacij, ki združuje vse industrijske panoge in ki je zasedala od 6. do 15. decembra 1930 v Belgradu. Ta je sprejela resolucijo, v kateri se naproša finančni ministar, naj ukinje 2% banovinsko takso na sečne gozdog.

Društvo gozdnih posestnikov v Ljubljani.

Opozoritev na tečaj za napravo in preizkušnje strelodovolj v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI ponovno opozarja na tečaj za napravo in preizkušnje strelodovolj, ki se vrši od 12. do 17. januarja 1931 ob večernih urah v fizikalni dvorani Tehniške srednje šole v Ljubljani. Predava višji inženir centralnega obrtno-pospeševalnega urada na Dunaju g. inž. Ernst Braun, ki bo svoja predavanja spremljal s skoptičnimi slizami in eksperimenti. Pričetek tečaja je v ponedeljek ob pol 8 zvečer. Prostih je še nekaj mest za one, ki se nameravajo prijavitli šele ob pričetku tečaja.

## Borza

### Denar

9. jan. 1931.

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji skoro popolnoma neizpremenjeni, le nekatere devize so se učvrstile. Promet je bil prav znatna, posebno v devizah Newyork in Praga. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Trst, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

**Ljubljana.** (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2276.50 bl. Berlin 1344.50—134750. Bruselj 789.15 bl. Budimpešta 988.77 bl. Curih 1094.40—1097.40 (1095.90). Dunaj 794.12—797.12 (795.62). London 274.62 bl. Newyork 56.36—56.56 (56.46). Pariz 221.93 bl. Praga 167.22—168.02 (167.62). Trst 295.11—297.11 (296.11).

**Zagreb.** Amsterdam 2273.50 bl. Berlin 1344.50 do 1347.50. Bruselj 789.25—792.25. Budim. 987.77 bl. Curih 1094.40—1097.40. Dunaj 794.12—797.12. London 274.22—275.02. Newyork 56.36—56.56. Pariz 220.93—222.93. Praga 167.22—168.02. Trst 294.94 do 296.94. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 7 milij. Din.

**Belgrad.** Berlin 1343.50—1346.50. Bruselj 787.65 do 790.65. Budimpešta 987.27—990.27. Curih 1094.40 do 1097.40. Dunaj 794.12—797.12. London 273.22—274.02. Newyork 56.36—56.56. Pariz 220.93—222.93. Praga 167.22—168.02. Trst 294.94—296.94.

**Curih.** Belgrad 9.1270. Amsterdam 207.675. Atene 6.675. Berlin 122.78. Bruselj 72.60. Budimpešta 90.225. Bukarest 3.0625. Carigrad 2.4425. Dunaj 72.60. London 25.0575. Madrid 55.10. Newyork 516.20. Pariz 20.25. Praga 15.295. Solija 3.7325. Trst 27.0125. Varšava 57.85. Stockholml 138.15. Kopenhagen 137.925. Oslo 137.95. Helsingfors 12.975.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12.575, (valuta) 12.51.

## Vrednostni papirji

Tendeca za državne papirje je bila danes slabjša in tečaji so večinoma popustili. Vendar je to nazadovanje bilo le malenkostno. Bančni papirji so ostali neizpremenjeni. Zaključki so bili v delnicah Union banke po 191, Jugo banke po 78, Praštedione po 955 in Etno po 132. Industrijski papirji so ostali neizpremenjeni, zaključki so bili v delnicah Slavovonije po 200, nadalje osiješke Sečerane, ki je slabjša, po 275. Nadaljnji prav znatni padec pa beležijo Trboveljske delnice, ki so danes notirale 335 do 350. Delnice parobrodskih družb so ostale na večerajnji višini.

**Ljubljana.** 8% Bler. pos. 92 bl. 7% Bler. pos. 80 bl. Tob. srečke 50 bl. Celjska pos. 160 den. Lj. kred. 125 den. Praštediona 960 den. Kred. zavod 170—180. Vevče 128 den. Stavbna 40 den. Split cement 350—400. Ruše 235—255.

**Zagreb.** Drž. pap.: 7% inv. pos. 85.50—87.50; agrari 51.75 bl.; vojna škoda kassa 423.50—421.50, ar. 423.50—424.50 (424), 2. brez kup. 415—417, 3. 416—417.50 (417); srečke Rdeč. križa 48 bl. 8% Bler. pos. 91.875—92.25, 7% Bler. pos. 79.25—79.50 (79.50). 7% pos DHB 78.875—79 (79). 6% begl. obv. 66—67. — Bančne delnice: Ravna gora 75 d. Hrvatska 50 d. Katolička 36—38. Poljo 56—57. Kreditna 125—129. Union 191—193 (191). Jugo 77.50—78 (78). Lj. kred. 125 d. Medjunarodna 67 d. Narodna 8400 bl. Obrtna 30 d. Praštediona 955—960 (955). Etno 143—155 (132). Srbska 190 d. Zemaljska 128 d. — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 d. Gutt-mann 130—132. Slavonija 200—201 (200). Našice 970 bl. Danice 95—100. Pivara Sar. 235 d. Sečerana Osjek 278—280 (275). Nar. ml. 20 d. Osj. ljev. 220 d. Brod vag. Union 80—90. Vevče 128 d. Isis 40—45. Ragusa 360—365. Oceania 220 d. Jadr. plov. 540—560. Trboveljska 335—350. Split cement 365 bl.

**Belgrad.** Narodna banka 8170—8230. 7% inv. pos. 86.50—87.50. Agrari 52—53. Vojna škoda 425 (850 kom.). 2. 419 (brez kup.). Tob. srečke 22.50—25. Srečke Rdeč. križa 38. 7% Bler. pos. 79—80. 7% pos. DHB 79 (5000 dol.). 6% begl. obv. 67.50 (100.000).

**Notacije drž. papirjev v inozemstvu:** London: 7% Bler. pos. 78.50—79. Newyork 8% Bler. pos. 91.50—92. 7% Bler. pos. 78.75—79.50. 7% pos. DHB 77—78.

**Dunaj.** Don. sav. jadr. 89.90. Wiener Bankverin 16.60. Creditanstalt 46.75. Escompteg. 157.40. Aussig. Chemische 139.25. Ruše 25.25. Alpine 14.40. Trboveljska 41.75. Krania. ind. 40.05. Prager Eisen 312.50. Rima Murany 56.55.

## Žitni trg

Tendeca za pšenico je nadalje čvrsta in je bila danes zaključevana: Srbobran po 157.50, banatsko blago po 151. Gornjebačko blago je notiralo 155, baranjsko pa 135. Tendeca za pšenico je pa v inozemstvu slabša. Za vse ostale predmete so ostala tendeca kakor tudi cene neizpremenjene.

**Budimpešta.** Tendeca prijazna. Promet miren. Pšenica: marc 14.74—14.78, zaklj. 14.74—14.75; maj 15.12—15.13, zaklj. 15.12—15.13. Rz: marc 10.21 do 10.30, zaklj. 10.27—28. Koruza: maj 12.47—12.59, zaklj. 12.55—12.56.

## Radio

### Nemška radio-univerza.

Deutsche Welle: si letos ogromno prizadeva, da izboljša svoj program, zlasti da dvigne nivo predavanj svoje radio-univerze. Poizkušajo se rešiti monotonije ciklov predavanj in napraviti spored bolj živahen. Večna predavanja bo zainimala brez nadaljnega ogromno večno poslušalstva. Predmet predavanj so kar najbolj aktualna vprašanja: poljedelstvo, gospodarstvo, kriza, brezposelnost, stroj, mladina, propad družine. Ministri in odlični vseučilišni profesorji bodo govorili o teh stvareh in tako izpopolnili običajne cikle predavanj. Vrh tega pa se je storilo po vsej državi nad 500 skupin poslušalcev, ki pod strokovnim vodstvom poslušajo skupno ta predavanja in nato po vsakem debatirajo.

### Poljski kmetovalski radio.

Poljski poljedelski ministar je dovolil kredit 20.000 zlotov za Društva kmetijske mladine, ki naj si za ta denar nabavijo sprejemne aparate, da z njimi sledje poljedelskim uram v radiu.

### Programi Radio-Ljubljana

**Sobota, 10. januarja:** 12.15 Plošče (mešan program) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče — 17.30 Plošče 18.00 Viktor Pirmat: V do ini gradov (gradova Ruperč vrh in Pogacini) — 18.30 Radio orkester — 19.30 Ga. Ortkher: Angleščina — 20.00 B. Horvat: Filmska kultura — 20.30 Mirko Jelacin poje operetne arije in šlagerje s spremljevanjem Hawai-jazza — 21.00 Prenos iz Kazine: Tatjanin večer — 22.00 Poročila in časovna napoved.

**Nedelja, 11. jan.:** 8.00 Kmetijska ura. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko predavanje, P. dr. Roman Tominec. — 10.20 I. Kaiser: Pregled evropskega gospodarskega trga. — 11.00 Radio orkester. — 12.00 Casovna napoved in poročila. — 15.00 Plošče (rezervirano za ev. prenos). — 20.00 Prenos iz Prage: Svečan koncert ob smrti dirigenta in skladatelja Oskarja Nedbala. — 22.00 Casovna napoved in poročila. — 22.15 Hawai-jazz.

### Drugi programi

#### Nedelja, 11. januarja.

**Belgrad:** 11.00 Plošče. 12.30 Radio orkester. 16.00 Plošče. 17.30 Narodni napevi. 18.00 Narodne pesmi s kitaro. 20.00 Jugoslovanske pesmi. 20.30 »Vsiljivoce«, drama. 21.15 Klavir. 22.05 Plošče. 22.35 Po Evropi. — **Zagreb:** 11.30 Popoldanski koncert. 12.05 Koncert. 17.00 Komorna glasba (kvartet). 20.00 Prenos iz Prage. 22.00 Lahka glasba. — **Budapest:** 10.00 Prenos iz cerkve. 11.15 Uniašica služba božja, nato koncert opernega orkestra. 14.00 Plošče. 17.10 Koncert orkes. 18.40 Glasba in pelje. 20.00 Praga. 23.00 Koncert vojaške godbe. — **Dunaj:** 10.30 Pevski zbori. 11.05 Koncert simfoničnega orkestra. 13.05 Plošče. 15.05 Popoldanski koncert. 17.30 Komorna glasba. 19.40 »Libusac«, tragedija. 22.10 Večerna glasba. — **Milan:** 10.50 Nabežna glasba. 12.15 Pestra glasba. 16.00 Vesela glasba. 19.30 Vesela glasba. 20.30 Pestra glasba. 21.00 Prenos opere. — **Praga:** 20.00 Simfonični koncert češke filharmonije. — **Langenberg:** 18.00 Popoldanski koncert. 18.30 Popoldanski koncert. 18.20 Na kratkih valovih. 19.45 »Kjer skrajnaž čezglovi«, opera. — **Rim:** 10.15 Nabežna glasba. 13.00 Radio kvintet. 17.00 Peser koncert. 20.40 »Kolbric«, opera. — **Katovice:** 12.15 Simfonični koncert. 15.40 Mladinska ura. 17.40 Popoldanski koncert. 20.30 Violina. 21.35 Poljudna glasba. 22.15 Koncert. 23.00 Plesna glasba. — **Mühlacker:** 12.00 Promenadni koncert. 13.15 Plošče. 16.15 Pevski koncert (učiteljski pevski zbor). 18.30 Godalni kvartet. 19.45 »Od zibelke do groba«, slušana igra. 21.15 Glasba. 22.50 Plesna glasba (plošče). — **Mor. Ostrava:** 10.00 Simfonični koncert v Brnu. 12.05 Radio orkes. (v Bratislavi). 19.00 Praga. 22.20 Orkestralni koncert. — **Leipzig:** 15.15 Komorna glasba. 16.20 Kvartet. 17.30 Plošče. 18.30 Rim v času cesarjev. 19.30 Radio orkester. 20.30 Indijska konferenca v Londonu. 21.10 Lahka glasba.

## Razne sportne vesti

Ferencvaros je doigrjal dosedaj dve tekmi v Belgradu. Prvotno bi moral igrati po eno tekmo v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu. Ker pa Ilirija radi slabega vremena ni mogla sprejeti gostovanje Ferencvarosa, ki je poleg tega tudi precej drag, je P. odpravdal tudi igro v Zagrebu in nastopil samo v Belgradu. Prvi nasprotnik je bil Sokol, ki je podlegel z rezultatom 7:1. Težje je šlo v drugi tekmi, kjer je bil nasprotnik Jugoslavija. Ta igra je končala s 2:2 in so imeli slavni profesionalni precej sreče, da igre niso izgubili.

V soboto in nedeljo pa gostuje v Belgradu zopet madjarsko profesionalno moštvo, in sicer nastopi Buzia.

Jutri se vrši v Zagrebu izredno zborovanje nogometne podzveze. To zborovanje se vrši radi zadržanja delegatov na zborovanju JNS, kjer je propadel predlog, da se osnujejo nogometne lige. Radi tega bo imelo to zborovanje odločilen pomen za nadaljni razvoj nogometa v državi. Ako dobe prištebi lig večino, bo sklicano ponovno zborovanje JNZ, na katerem bodo sklenili, da se osnujejo lige. Torej niso še vse nade v boljšo bodočnost pokopane.

Hajduk je nameraval že danes leto privedti turnejo po Južni Ameriki, pa mu tukrat ni uspelo. Zato bo pa letes bolj gotovo, kajti Hajdukovu moštvo se vkraja že v par dneh za potovanje in deželo dolarjev. Prejeli so celo poziv, da igrajo v Uruguaju, kjer vlada veliko zanimanje za nastop enega naših najboljših klubov. Hajduk se je pa tudi dobro pripravil in moštvo izpopolnil z igralci klubov iz Zagreba in Belgrada. Tudi o »Francoskih zopet govori, tako da bosta zopet potovala Bek in Calnago v Ameriko. Hajdukovcem želimo, da bi uspešno zastopali naš nogomet v Južni Ameriki.

Jutri se vrši v Zagrebu tudi važna prvenstvena tekma med prvakom države Concordijo in prvakom Zagreba Haškom. Za to srečanje vlada veliko zanimanje.

## Sportno drsališče Ilirije otvorjeno.

Z večerajšnjim dnevom je bilo otvorjeno drsališče SK Ilirije pod Cerkovnim gradom, ki je letos znatno razširjeno, tako da lahko zabava naenkrat nad tisoč drsalec. Drsališče je opremljeno tudi z novo veliko, komfortno garderobo. V večernih urah bo drsališče otvorjeno preko devede ure, ter bo močno razsvetljeno. Jutri ob 11 dopoldne bo oficijelno in slavnostno otvorjeno. Pri tej priliki igra od 10.30 do 12.30 godba »Stege«. Drsališče bo za to slovesnost primerno okrašeno.

## Ilirija: Hermes.

Ob povoljnem vremenu odigrata SK Ilirija in ZSK Hermes jutri popoldne dve prijateljski nogometni tekmi na igrišču Ilirije. Ob 14.45 nastopita prvi moštvi v kompletnih sestavih, predtekma rezervnih moštev se prične ob 13.30. Teren igrišča je v razmeroma dobrem stanju, tako da je regularna igra omogočena.

**SK Ilirija, nogometna sekcija.** Sestava moštev za jutrišnje prijateljsko tekmo z ZSK Hermesom je razvidna v članski knjigi »Evropic«. I. moštvo igra ob 14.45, rezerva ob 13.30. V garderobo naj pridele moštvi pol ure prej. Tečajno Sekcijsko službo na prostoru ima g. Belold, rednišljsko g. Rotar, blagajniško g. Bahtsar. Igralci se opozarjajo na zadnje objave v članski knjigi. — Načelnik.

**ZSK Hermes (službeno).** V smislu sklepa seje u. o. z dne 7. t. m. se vrši redni občni zbor kluba v nedeljo, dne 25. t. m. ob 8.30 v lovskem salonu pri »Stepic«. Pozivajo se člani, da vse samostojne predloge predložijo v smislu pravil § 14. tekem 8 dni v roke v. d. tajnika G. Luževiča, Ljubljana VII-24, I. — Program obnega zbora javimo naknadno. Sestanek vseh interesentov, ki se mislijo udeleževati v Ping-pong sečelji, se vrši v torek, dne 13. t. m. ob 20 v restavraciji »Reinzinghaus«, kjer se bo istočasno določil program igranja. — Ge. Pleš J. in Dolinar Drago naj se javita pri g. tajniku v. d. Lukežu. — Prihodnja seja se vrši dne 14. t. m. ob 20 pri »Stepicu«. Ker je to zadnja seja pred občnim zborom, se naprošajo vsi gg. odborniki, da se iste zanesljivo udeleže. Ge. referenti naj pripravijo potrebne referate za občni zbor. — Odbor.

Službene objave ljubljanske hazena podzveze. Danes popoldne ob 16.30 važna izredna seja upravnega odbora v damskem salonu kavarne Emono. Apelirani na vse odbornike, da prisostvujejo sigurno in polnoštevilo tej važni seji. — Predsednik.

## SMUČARSKA TEKMA SK ILIRIJE V PLANICI

SK Ilirija priredi svojo klubsko tekmo v nedeljo, dne 11. t. m. v Planici, in sicer na progi 18 km za seniorje in na progi 5 km za juniorje. Prvoplasirani v vsaki skupini prejme naslov klubovega prvaka za leto 1930-31, in diploma, drugo in tretje plasirani pa priznanico. Start je ob 11 pri koči v Tamarju; cilj istotam. Tekma se vrši v skupni prireditbi s Smučskim klubom »Ljubljana« in bo netaka revija ljubljanskih smučarjev-tekmovalcev. Udeležba je za vse tekmovalce SK Ilirije brezpogojno obvezna! — SK Ilirija.

**Smučski tečaj na Sv. Križu pod Golico (1000 m)** se vrši od 15. do 25. januarja, in sicer za začetnike kakor tudi za one, ki se žele izpopolniti v terenski vježbi visokega terena. Snežne razmere so vsled višinske lege vedno idealne, poleg tega krasni smučski tereni. Udeleženci imajo popolno oskrbo v restavraciji »Stepic«. Po petdnevnem tečaju so na programu celodnevni izleti v Karavanke. Tečaj vodi savcni nastavnik Joža Pogacar. — Ker je število udeležencev omejeno, sprejemajo se prijave samo do 13. t. m. proti prijavnini 100 Din v trgovini A. Gorc, Dunajska cesta 1. Istopam zamore se dobiti tudi nadaljnje informacije.

## VREMENSKO POROČILO JZSZ po stanju z dne 9. januarja.

**Rateče-Plan'ca,** temp. —7, suhega snega 40 cm, oblačno, smuka dobra, izglezi za nedeljo dobri. — **Kranjska gora,** temp. —7, oblačno, po malem sneži, snega 35 cm, smuka idealna. — **Sv. Krž nad Jesenicami,** snež zmrazjen preč, smuka in izgledi za nedeljo dobri. — **Bolini,** temp. —7, v dolini snega 10 cm, višje 30 cm, smuka dobra, izgledi za nedeljo dobri. — **Valzarovića koča nad Stolem,** 20 cm prišča, smuka ugodna. — **Velika Plan'ca,** oblačno, sneži, vreme mizlo, smuka ugodna. — **Mi. sline-Pohorje,** temp. —6, snega do 70 cm, smuka zelo dobra. — **Sv. Planina,** snega 50 cm, smuka zelo ugodna.

**Ali ste že poravnali naročnino?**

# MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglaševanje 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo vika. Za odgovor znamena Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

## Službe iščejo

**Organist in cerkovnik**  
samski, izvrsten pevovodja z večletno prakso, zmožen tudi del občinskega tajnika, želi nastopiti službo v kaki boljši fari. Nastop službe 1. februarja. Ponudbe na upr. »Slov.« pod št. 197.

**Gospodična**  
trgovsko naobražena išče službo kot začetnica v pisarni ali blagajni. Cenj. ponudbe na upr. »Slov.« pod »Vestna in marljiva«

**Organist Cecilijanez**  
z večletno prakso in dobro obrtjo išče službo. Reflektira samo na prostorno stanovanje, plača postranska stvar. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 198.

**Krojaški pomočnik**  
izkušen konfekcijskega dela išče službo pri dobrem mojstru, da bi se izučil večjih boljših kosov. Na dobro plačo se ne ozira, temveč samo za pouk. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 253.

## Službodobe

**Prodajalka**  
prvovrstna moč v mešani stroki se sprejme s hrano in stanovanjem v hiši. Ponudbe pod »Solidna« št. 165 na upravo »Slov.«

**Učenko**  
za trgovino z živili, z 2 raz. meseč. šole sprejem. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Učenka«.

**Mesto uradnika (-ce)**  
potnika-cc se nudi onemu, ki posodi, eventualno vloži manjši znesek kot kavicjo. Ponudbe z referencami (pogoj poštenje) na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod »Trgovska poslovnič.«

**Učenko**  
iz boljše hiše sprejem takoj v trgovino z mešanim blagom. - Gabrijan Leopold, Metlika.

**Perfektna kuharica**  
za 10-30 ljudi, ki je že služila v gosposkih hišah, se išče na deželo. - Ponudbe s pričetjeli na gozdni urad K. Auersperga, Soteska, p. Straža pri Nov. mestu, Drav. banov.

**Vajenec**  
s predpisano šolsko izobrazbo in iz dobre rodbine se sprejme takoj v modno trgovino v Ljubljani. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 252.

**Pletiljko**  
za nogavice vseh vrst z večletno prakso sprejme takoj za stalno pod dobrimi pogoji večja industrija pletenin na Gorenjskem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Pletilja nogavic 156«.

**Zasluzek**  
Leto ima 8760 ur Izrabite od teh 60-100, da služite dobri stvari. O d d a m o 40 zastopstev raznih potrebnih predmetov za vse kraje Jugoslavije v rajone po ameriškem sistemu. Javijo naj se samo poštteni, dostojni in brezmadežni agenti. - Import »Omnia«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 14.

**Stanovanja**  
Soba s poseb. vvhodom, opremljeno, oddam s 15. januarjem. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 182.

**Mebl. mesečna soba**  
se odda s 15. januarjem solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 225.

**Dve prazni sobi**  
oddam na Miklošičevi cesti v prvem nadstropju. Pripravni za trgovsko pisarno, zobozdravnika itd. Naslov v ogl. odd. »Slovenca« pod št. 204.

**Pritlično stanovanje**  
3 sobe in kuhinjo oddam v najem v Radomljah. - Ker sem v teh prostorih izvrševal več let čevljarsko obrt, zato bi bilo zelo ugodno za boljšega čevljarskega mojstra. Izve se pri - Josipu Pogčar, čevljar, Kamnik 22.

**Suho stanovanje**  
soba, 2 sobici, kuhinja, z elektriko, tramvaj, za 650 Din. Vselitev takoj. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 250.

**Dijaki**  
Dijak se sprejme na stanovanje. Dr. Zarnikova ulica 9, Vrhunc.

**Pouk**  
Čamernikova šolerska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast, koncesionirana Prospekt zastoj. Pišite ponj!

**Objave**  
Večjo partijo gozda oddam za napravo bukovih pražov, vejevje pa za oglje canello. Izvoz ugoden, cena po dogovoru. - Ponudbe naj se oddajo pri upr. lista pod št. 159.

**Vnaje**  
V najem dam dobro idočo trgovino. Potreben kapital ca. 8000 Din. - Dopise pod »Rentabel« na upr. lista Maribor.

**Delikatso in vinotoč**  
oddam na račun proti kavciji. Ponudbe na upr. lista pod šifro 10.000 Din.

**Boljši čevlj. mojster**  
ki že dela ali namerava samost. pričeti, dobi stanovanje in delavnico v lepem industrijskem kraju. Ekzistenca zagotovljena. Poizve se pri Josipu Pogčar, čevljar, Kamnik 22

**Posestva**  
Hiša, vrt in gozd v občini Rakek, naprdaj pod »1931/P.«

**Proda se travnik**  
v Mestnem loqu. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 185.

**Gostilno**  
dobro idočo, na prometnem kraju v Mariboru - prodam. Natančna pojasnila v točilnici v Mariboru, Stritarjeva 7.

**Parcela**  
v Pleteršnikovi ulici med vilami (blizu sv. Krištofa), 800 kvadrat. metrov, naprdaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 181.

**Kupino**  
Vrednostne papirje srečke, obligacije, delnice kupue upravništvo »Merkur«, Ljubljana Šelenburgova ulica 6-11. tel. 30-52

**Obrt**  
Oves in koruzo kapite ancorenele pri trdkh A. VOLK. LJUBLJANA Ristiava cesta 24. Veletrgovina z žitom.

**Obračenje 300 Din**  
likanje moške ali damske obleke 18 Din. Garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, pošije - Wallet Express, Stari trg 19. Mesečni abonma 4 kratno likanje, čiščenje oblek - Din 100.

**Kurja očesa**  
N j o l j s e s r d a t v o p r o t i k u r j i m o č e s o m C L A V E N je mast

Zaščiten znak



Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice v avstrijskega skladišča

**M. HRNJAK** lekarnar - »SISAN«  
Varujte se potvorb

Citajte in širite »Slovenca«!

## Prodamo

**Gospodinjel**  
Riž, prvovr. kg Din 5.75  
moka la . . . . . Din 3.50  
fižol cipro . . . . . Din 4.-  
fižol niz. vrste . . . Din 2.75  
kisló zelje . . . . . Din 3.-  
med . . . . . Din 16.-  
rožiči celi . . . . . Din 5.-  
orehova iedra . . . Din 26.-  
ptičja hrana . . . . . Din 10.-  
pomaranče po konkurenčni cení. - Se prìporoča: »Prodac«, Prečna ulica 6, dvorišče

**Pisalni stroj**  
rabljen v dobrem stanju se prav poceni prodá. L. Pavšek, Ljubljana, Gradišče 11, I. nadstropje.

**Kolezni želodca, slabo prebavo**  
in nepravilno vretje urejuje »FIGOL«, »FIGOL« pospešuje tek, čisti in osvežuje kri, krepi telo. - Priporoča se odraslim in otrokom.

Dobiva se v vsaki lekarni, po pošti pa gu razpošila proizvajalec: Lekarna Dr. Semetič. Dabrovni k 2/44, 3 stekel s poštvino 105 Din. 8 steklenic 245 Din 1 steklenica 40 Din.

## Pridobivaite novih naročnikov!

Naša zlata, predobra mama, gospa

**Ivana Weiss**

nas je dne 6. januarja ob pol 2 za vedno zapustila in odšla k Vsemogočnemu počailo. - Pokopali smo jo dne 7. t. m. ob 14. uri.

Vsem, ki ste jo za časa njene bolezni obiskovali in jo tolažili, vsem, ki ste jo na njeni zadnji poti spremili k večnemu počitku, vsem darovalcem prekrasnega cvetja, s katerim ste jo še poslednjikrat počastili, vsem, prav vsem, ki ste nam v težkih časih na kakršenkoli način skušali tolažiti in nam pomagati, prav sem in vsakemu posebej Bog plačaj!

Ljubljana, dne 9. januarja 1931.

**Zalujoči ostali.**

**Puhasto perje**  
čisto čohano po 48 Din  
kg druga vrsta po 38 Din  
kg čisto belo gosje po 130 Din  
kg in čisti puh po 250 Din  
kg Razpošiljam po poštnem povzetju L. BROZOVIC - Zagreb, Hlica 82 Kemična čistilnica perja

**Gepelj**  
malo rabljen, po ugodni cení naprdaj. Vprašati pri Franc Juvan, Olševok št. 24, p. Predvor.

**Na obroke**  
drva, premož dostavlja po konkurenčnih cenah na dom Franc Fritz, Sv. Petra c. 85. Naročila se tudi sprejemajo: Tavčarjeva ulica 4, v gostilni.

**Pohištvo**  
»Priprosto in najmodernejše« vam audi tvrdka po izredno nizki cení

**KREGAR IN SINOVA**  
St. Vid uad Ljubljana - usprot kolodvora

št. 48178/1930, II/2.

## Razglas

Po čl. 16 uredbe o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih z dne 6. junija 1929, Ur. I. 273/64 mora imeti vsako vozilo, kolikor ga ni registriralo in označilo s številko upravno oblastvo, na levi strani pritrjeno tablico, na kateri mora biti označeno lastnikovo ime in njegov natančen naslov. Velikost in obliko tablic predpišejo občinska oblastva. To registriranje vozil se mora izvršiti meseca januarja vsakega leta. Neregistrirana vozila se na javnih cestah ne smejo uporabljati.

V smislu teh predpisov odreja mestno načelstvo v Ljubljani sledeče:

Pod vozili je tu razumeti samo vozila na živalško vprego, ker se vozila z motornim pogonom že itak registrirajo pri upravi policije in ker se uredba na kolesa (bicikle) in ročne vozilke očitvidno ne nanaša. Prijaviti je treba torej vse kočije, ekvipaže, kolesarje, tovorne vozove, skratka vsa vozila za živalško vprego.

Počeniš od 12. t. m. naj se vsi lastniki takih vozil, ki bivajo v območju mestne občine ljubljanske, zglase na mestni stražnici soba št. 4 mestnega načelstva med 8. in 13. uro v sledečem redu:

Lastniki vozil z začetnimi črkami od

A do F 12. t. m. od 8.-13. ure,  
G do N 13. t. m. od 8.-13. ure,  
N do R 14. t. m. od 8.-13. ure,  
S do Z 15. t. m. od 8.-13. ure,  
Zamudniki 16. t. m. od 8.-13. ure.

Hkrati si morajo do 1. februarja t. l. nabaviti vsi lastniki takih vozil pločevinaste tablice v velikosti 20x30 cm ter jih pritrčiti spredaj na levi strani voza (v smeri vožnje) in na dobro vidnem mestu. Tablice morajo imeti na črnem polju bel napis: 1. Registrirno številko, 2. rodbinsko in kretno ime lastnika vozila, 3. bivališče (ulica, številka). Ime mora biti napisano s 5 cm velikimi, tiskanimi črkami, za ostali napis zadostujejo 3 cm visoke črke. Registrirne številke bodo izvedeli lastniki pri mestnem načelstvu ob priliki registracije.

Lastniki vozil, ki se zalotijo po 1. februarju 1931 na javnih cestah brez predpisanih tablic, bodo kaznovani po čl. 56 cit. uredb z globo od 50-1500 dinarjev, oziroma zaporom 1 do 50 dni.

Mestno načelstvo v Ljubljani,  
dne 7. januarja 1931.

## Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije - Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska št. 3030.

Hans Dominik: 79

**Moč treh**  
Roman iz leta 1925.

Tedaj se je sam usedel zopet na svoj stol in pomignil doktorju.

»Sedite!... Sedite!... Ne tja... semkaj! Tu tik k meni... da, tu... Stojte, poberite najprej to!«

Pokazal je z roko na zmečkano brzojavko. Zapevedoval je doktorju ko psu, in dr. Glosin je ubogal kakor tepen pes. Sedaj je sedel na odkazanem stolu, tik pri Ciru Stonardu, in kar nevede je odvil papirno kroglico.

»Citajte!«

Dr. Glosin je čital brzojavko, ki jo je bil danes že tolikokrat prebral.

»Kaj ste mi rekli? In kaj pravite sedaj?«

Zdravniku je bilo nemogoče dati odgovor v sklenjenih stankih. Cir Stonard je uvidel, da mu mora dati možnost, da zbere svoje misli. Zato je ukazal dalje:

»Poročajte mi še enkrat natančno o dogodkih v Linnaisu. Brez olupšav, popolnoma natančno!«

Dr. Glosin je zbral svoje misli. Začel je govoriti in postal je mirnejši, čim dlje je poročal.

»Angleži so bili ob istem času tam ko jaz. Ko sem se seznanil z angleškim vodnikom, sem se čutil njegovi naivnosti. Hotel sem ga dati odpoklicati, toda čas je bil prekratek. Nikakor mi ni bilo več mogoče, da bi preprečil pohod...«

Cir Stonard je ošvrknil zdravnika z hladnim pogledom.

»To je zato, ker začenjajo orodja sama misliti. Vam sem zapovedal, da uničite one tri. Vam!... Ne Angležem. Vaše samolasti nisem grajal po vašem prvem poročilu, ker ste mi javili uspeh. Sporazumen s tem nisem bil.

Zakaj sem vas izbral za svoje orodje?... Ker nisem smel izpustiti take sile, ki se je bila izkazala že za mnoge. posle. Če vaša nadarjenost ne zadostuje, da spravite s sveta tri ljudi, če potrebujete za to Angleže... Mož, zakaj ste naščuvali Angleže na one tri, namesto da bi šli sami?«

Dr. Glosin je zaječjal: »... Interes države .. Obzir do nevtralcev... diplomatične težave.«

»Nezmisel... Neumnost... kaj me briga Švedska? Ali mislite, da nisem računal pri sebi z možnostjo, da kršim nevtralnost te deželice?«

Pogledal je doktorja ostro v oči.

»Strah vas je bilo! Strah, zelo strah pred tremi ljudmi, bojazljivcem! Zato ste hoteli igrati lisico. Poslati druge ljudi po kostanj v žerjavico... Tako se je zgodila ta... svinjarija... Pazite dobro! Od danes naprej stojte pod nadzorstvom. Veste, kaj to pomeni. Sum izdajstva, nepokorščine, in po vas je. Mislite na to, ko mi boste sedaj odgovorili.

Želim vedeti točno vaše mnenje o teh treh ljudeh. Ali so še živi... ali pa prihaja morda ta brzojavka od kod drugod. In če so živi, kakšni so njih načrti, kako velika njihova moč, kako daleč sega? Se bodo-li v tem boju postavili na eno stran? Premislite točno, preden odgovorite. Gre za vaš vrat.«

Dr. Glosin je vedel, da se predsednik-diktator ne šali. Nezadovoljiv odgovor... pritisk na gumb zvonca na pisalni mizi in on ne doživi več naslednje ure.

Zbral je svoje misli in govoril počasi ter tehtal besedo za besedo:

»Ne! Izključeno je, da bi prišel kdo tretji v poštev. Bil sem pričča nesreče v Linnaisu, in vendar pravim, da so oni trije poslali brzojavko.«

»Kako so mogli uiti? Končno so se vendar morali bati, da jih bodo nekega dne odkrili. Lahko so se zavarovali s podzemeljskim rovom, ki vodi nekje v gorah ali ob reki na prsto.«

»Mislim sem na to. Toda potem bi moral ta rov obstajati že dolgo. Oni trije so šele nekaj tednov v Linnaisu. Naprava hodnika potrebuje mesece, ako ne leta. Vendar je podzemeljski hodnik najverjetnejša razlaga. Možno bi bilo, da so ga ustvarili s svojimi čudovitimi pripomočki v tem kratkem času... ali... so...«

Dr. Glosin se je zgrabil z obema rokama za čelo, kakor da mu hoče pod silo nove misli počiti glava. Umolknil je.

Cir Stonard ga je silil, da nadaljuje: »... ali pa so? Govorite vendar!«

»Ali pa so oslepili naše oči in so šli nevidno med našimi vrstami!«

Cir Stonard je dvomeče pogledal doktorja.

»... nevidno?... To bi bil sam vrage!... Da bi se napravili nevidne?... Gre za vašo glavo, gospod dr. Glosin! Ne pripovedujte mi pravljic. Stari postajate. Moral sem vam to že enkrat reči.«

Dr. Glosin je mirno pogledal predsednika-diktatorja. Brez bojazni pred silo, ki je lahko vsak hip uničila njegovo življenje. Z odsotnim, sanjavi pogledom. Potem je izpregovoril. Najprej tiho in jecljaje. Potem vedno določneje in s povzdignjenim glasom: